

ОПШТИНА ОЏАЦИ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
РОМА И РОМКИЊА ОПШТИНЕ ОЏАЦИ
ЗА ПЕРИОД 2021-2023. ГОДИНА

Децембар, 2020.

САДРЖАЈ

1	УВОД	3
2	СТРАТЕШКИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА	6
2.1	Локалне стратегије	7
2.2	Институционални оквир на локалном нивоу.....	8
3	ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ	10
3.1	Географски подаци	10
3.2	Историјски подаци.....	11
3.3	Демографски подаци.....	11
3.4	Општи подаци о Ромима.....	14
3.4.1	Образовање	15
3.4.2	Регистрована незапосленост	17
3.4.3	Становање	19
3.4.4	Здравствена заштита	20
3.4.5	Социјална заштита.....	20
3.5	Политике и праксе локалне управе и локалних институција.....	22
3.5.1	Образовање	22
3.5.2	Становање	23
3.5.3	Запошљавање	23
3.5.4	Социјална заштита.....	24
3.5.5	Пројектне иницијативе на локалном нивоу.....	25
3.6.	SWOT анализа	27
4.	ЦИЉЕВИ И МЕРЕ.....	33
5.	АКЦИОНИ ПЛАН	36
6.	ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА	56
7.	ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	64
8.	КОРИШЋЕНЕ СКРАЋЕНИЦЕ.....	68
9.	Прилози уз Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година.....	70

1 УВОД

Општина Оџаци је током претходног периода, почевши од периода укључивања Републике Србије у Декаду Рома 2005-2015. година, била једна од општина која је препознала важност интеграције и инклузије ромске заједнице и планског и стратешког приступа решавању њихових најважнијих друштвених и егзистенцијалних проблема. Први акциони план који се бавио овим питањима општина је донела 2016. године и покрива период до децембра 2020. године¹.

Како би обезбедила континуитет у планирању, општина Оџаци је приступила изради Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година (ЛАП). Документ је израђен у оквиру Програма ИПА 2016 "ЕУ подршка инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома" који финансира Европска унија, а спроводи Стална конференција градова и општина (СКГО), док је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања главни корисник. Програм има за циљ унапређење и оснаживање локалних заједница за укључивање Рома и Ромкиња. Општи циљ Програма је подршка текућем процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођење приоритетних стратешких мера у Стратегији за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године.

Израда овог ЛАП-а подржана је у оквиру Компоненте 1 Програма: Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма, чији је циљ да пружи свеобухватну подршку ЈЛС у унапређењу/развоју ЛАП-а за инклузију Рома, успостављању и функционисању мултисекторског радног тела и мобилних тимова за инклузију Рома. Поред тога, у оквиру ове компоненте биће пружене обуке, размена најбољих пракси и саветодавна подршка свим локалним самоуправама са ромском популацијом.

Општина Оџаци је 25.11.2019. године, потписала Споразум о сарадњи са СКГО који се односи на реализацију Компоненте 1 Програма, којим је општина Оџаци потврдила своју спремност за остваривање циљева Програма. Са циљем унапређивања положаја Рома и Ромкиња у општини Оџаци, у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији, Општина је покренула процес израде Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци којим се наставља са праксом планирања у овој области будући да постојећи документ важи до децембра 2020. године.

Поред континуитета у планирању, разлог за доношење овог документа лежи у чињеници да је у претходном периоду направљен значајан напредак када је у питању решавање горућих питања ромске заједнице, спроведени су значајни пројекти, те је са тим активностима неопходно наставити, али и унапредити постојеће и створити нове механизме за креирање, спровођење и праћење спровођења планираних активности, јачати капацитете локалне самоуправе и свих институција које се баве питањима остваривања и заштите права ромске заједнице, али и појачати „преговарачку позицију“ пројеката из овог ЛАП-а када је у питању буџет локалне самоуправе. Такође, нови ЛАП је прилика да се отклоне пропусти и недостаци из претходног плана и да се примене научене лекције.

Локални акциони план за инклузију Рома у општини Оџаци ослања се на најзначајнија национална стратешка и планска документа, на важеће локалне стратегије које регулишу друга релевантна

¹Локални акциони планови за унапређење образовања, запошљавања, здравља и становања Рома у општини Оџаци који покрива период од половине 2016. године до 2020. године.

подручја, анализу прикупљених података, као и на процене и ставове локалног становништва, у првом реду припадника ромске заједнице. Током његове израде примењен је озбиљан партиципативан и партнерски приступ, радило се на јачању успостављеног тима и подизању свести о потреби и значају заједничког рада и на његовој имплементацији и праћењу. Главне стубове око којих је изграђен локални акциони план за инклузију Рома у општини Оџаци чине циљеви дефинисани Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године.

Ради успостављања нових и унапређења постојећих институционалних капацитета, формирана је Радна група за израду ЛАП-а која је током целог процеса израде документа делова као кључни фактор у обезбеђивању података и активног учествовања свих релевантних актера. Радна група формирана је 28.11.2019. године Решењем Председника општине о формирању радне групе за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије Општине Оџаци за период 2020-2022. година² и чине је:

- Весна Рајачић, координатор радне групе, шеф одсека за опше и финансијске послове у области друштвених делатности
- Јелица Мишковић, представница УГ „МГ Луна“, Богојево, члан радне групе
- Андрија Ђурић, Канцеларија за ромска питања општине Оџаци, члан радне групе
- Војислава Тркуља, представница Центра за социјални рад, члан радне групе
- Маја Јовановић, педагошка асистенткиња у ОШ „Вук Караџић“ у Дeroњама, члан радне групе
- Јасна Бркљач, одељење за друштвене делатности, члан радне групе
- Душан Божинић, лекар у Дому здравља Оџаци, члан радне групе
- Александра Рашетић, представница нСЗ, члан радне групе
- Јелена Селак, директорка ПУ „Полетарац, члан радне групе
- Дамир Томчић, одељење за инвестиције и јавне набавке, члан радне групе
- Татјана Стаменковић, одељење за урбанизам, члан радне групе
- Јелена Бабић, одељење за финансије и јавне приходе, члан радне групе

Сам процес израде ЛАП реализован је кроз неколико фаза.

Формирање тимова и припремне радње	Ситуациона SWOT анализа	и Општи и посебни циљеви и мере	Активности	Јавни увид
---	--------------------------------	--	-------------------	-------------------

У првој фази спроведена је детаљна ситуациона анализа која поред ограничених података званичне статистике, укључује и процене и оцене, не само лица запослених у кључним институцијама, него и самих чланова ромске заједнице. Овакав приступ је био нужан услед чињеница да размере проблематичне ситуације у којој данас живе Роми само донекле можемо сагледати преко статистичких података (који су за ову категорију становништва ограничени и застарели), јер они не осветљавају утицаје многобројних чинилаца који, заједно са другим етничким и културним елементима делују на све сегменте живота Рома. У наредним фазама, на основу ситуационе и SWOT анализе дефинисани су предлози општих и посебних циљева, као и мера и активности за њихово остваривање.

Основни принцип у спровођењу овог процеса је процес партиципативности, односно укључивање свих релевантних институција и појединаца у чијем је домену неко од питања од значаја за ромску заједницу али и укључивање саме ромске заједнице у све фазе процеса. Инсистирање на укључивању ромске заједнице није формалне природе, већ суштинске природе, будући да они као

²Решење број 03-1-174/2019 I од 28.11.2019. године

директни корисници планираних мера доприносе процени изводљивости и сврсисходности постављених циљева и планираних активности и мера. Посебно је важно укључивање организација цивилног друштва, посебно оних који се баве ромском националном заједницом.

Рад на изради овог плана одвијао се и кроз радионице на којима су учествовали чланови свих тимова које је формирала ЈЛС и чланови тима формираног од стране СКГО.

Одржане су следеће радионице:

Догађај	Циљеви и резултати
Уводна радионица Тема: Представљање тима и циљева и методологије	Датум: 12. децембар 2019. године Присутствовало је 13 лица. Резултат: договор о наредним корацима
Дводневна радионица Тема: ситуациона и SWOT анализа	Датум: 6-7. фебруар 2020. године Првог дана присутствовало је 16 учесника. Урађене су SWOT анализе за пет области. Другог дана присутствовало је 15 лица и радило се на приоритетизацији области и дефинисању кључних питања. Резултат: допуњена ситуациона анализа, урађена SWOT анализа и направљен договор о наредним корацима
Дводневна радионица Тема: општи циљ, посебни циљеви и мере	Датум: 28-29.09.2020. године Првог дана присутствовало је 10 лица и обрађене су области социјалне заштите, здравствене заштите и становања. Другог дана, на радионици је учествовало 14 лица, представника области образовања и запошљавања, Резултат: Дефинисани су општи циљ, посебни циљеви и мере за сваки посебан циљ.
Дводневна радионица Тема: Дефинисање активности за сваку од мера - Израда предлога нацрта ЛАП	Датум: 19-20. октобар 2020. године Првог дана присутствовало је 9 лица и обрађене су области образовања, становања, запошљавања, док су теме здравствене и социјалне заштите обрађене другог дана када је било присутно 9 лица. Резултат: направљен је нацрт ЛАП-а, односно дефинисане су активности за сваку од мера, са свим потребним елементима.
Консултације са представницима ромске заједнице	Датум: 21. октобар 2020. године Фокус групе је присутствовало 10 лица. Презентоване су активности предложене од стране радне групе и предложене су нове активности.
Јавни увид у документ	Јавни увид у документ Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година трајао је од 30.12.2020.године до 13.01.2021. године.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. године усвојен је од стране Скупштине општине Оџаци, дана 29.01.2021.године.

2 СТРАТЕШКИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА

Влада Републике Србије је на седници одржаној 3. марта 2016. године усвојила Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године ("Службени гласник РС", бр. 26/2016). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу уз коришћење искустава у спровођењу претходне Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015) и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине: Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња³. Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који ће за период од девет година интензивирати рад институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Србија се на путу европских интеграција придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом, прописала за земље чланице што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним Оперативним закључцима са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (за период 2015–2017. године)⁴ и нацрту Акционог плана за поглавље 23⁵.

Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године“ истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво.⁶

³Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

⁴Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним државним органима са молбом да их у наредне две године реализују

⁵Нацрт Акционог плана из августа 2015. године.

⁶Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године

Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња јер оне и данас трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Координационо тело за праћење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, уз помоћ Канцеларије за људска и мањинска права и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, координира пословима у вези са инклузијом Рома и Ромкиња и стара се о успостављању одрживих нормативних и институционалних услова за спровођење стратешких мера и управљање Стратегијом.

2.1 Локалне стратегије

Општина Оџаци има развијену праксу стратешког планирања локалног развоја будући да има усвојену кровну стратегију још од 2010. године.

Тренутно важеће (усвојене) стратегије општине Оџаци су:

- Стратегија одрживог локалног развоја општине Оџаци за период 2016-2020. година,
- Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у општини Оџаци 2012-2022. година,
- Локални акциони план запошљавања општине Оџаци за 2019. годину,
- Локални акциони планови за унапређење образовања, запошљавања, здравља и становања Рома у општини Оџаци који покрива период од половине 2016. године до 2020. године.

Документ Стратегија локалног одрживог развоја представља кровни документ којим су дефинисани приоритетни правци развоја општине Оџаци. У овом документу питање Рома сагледавано је у контексту рањивих група и у самој социоекономској анализи констатовани су проблеми ове категорије становништва, али питање инклузије Рома није наведено као посебан циљ. Међутим, у оквиру стратешког циља „Развијена друштвена инфраструктура са циљем унапређења квалитета живота становништва и већа социјална укљученост“ као оперативни циљеви у области друштвеног развоја дефинисани су „унапређење образовне инфраструктуре“, „унапређење здравствене инфраструктуре и доступност здравствених услуга свим становницима подручја општине“. Пројектним активностима предвиђено је „Повећање обухвата деце предшколским васпитањем у насељу Дeroње“ и „Унапређење инклузивног образовања на локалном нивоу“. Овако дефинисани циљеви и пројекти представљају простор за планирање и спровођење активности унапређења положаја Рома у области образовања и здравља.

Када је у питању инклузија Рома, Општина Оџаци још од 2011. године плански приступа овом проблему и активно ради на унапређењу положаја Рома и Ромкиња. Тренутно важећи документ који се односи на инклузију Рома је документ Локални акциони план за унапређење образовања, запошљавања, здравља и становања Рома у општини Оџаци који покрива период од септембра 2016. године до децембра 2020. године. Акциони планови су у претходном периоду били буџетирани и имплементирани у складу са постављеним циљевима и мерама.

Тренутно важећи документ поставља циљеве и мере за области:

- образовање (8 циљева и 24 мере),
- запошљавање (6 циљева и 18 мера),
- здравље (7 циљева и 12 мера)
- становање (9 циљева и 17 мера)

У Општини није формално успостављен систем за мониторинг спровођења локалних акционих планова нити постоје стандардизовани извештаји о реализацији пројеката из ЛАП. Међутим, према информацијама Канцеларије за ромска питања општине Оџаци, на основу захтева из Канцеларије за ромска питања која је и главни актер у планирању и спровођењу ЛАП-а, општина годишње у својим буџетима издваја средства за финансирање пројеката из ЛАП-а у првом реду из области, социјалне и дечје заштите, запошљавања и становања. Такође, у општини није успостављен систем и обавеза извештавања о току и реализацији пројеката из ЛАП-а.

2.2 Институционални оквир на локалном нивоу

2.2.1. Локални механизми за инклузију Рома и Ромкиња

У општини Оџаци формирана је Канцеларија за ромска питања и именован је координатор и он обавља послове у оквиру радног места Координатор за питања ромске националне мањине. Ово радно место је систематизовано и ангажован је по уговору на одређено време. Према *Правилнику о организацији и систематизацији општине* он треба обавља следеће послове: обрада и утврђивање права на бесплатну ужину за децу ромске популације, учествовање у припреми и изради пројеката ка страним и домаћим организацијама, издавање потврда за суфинансирање медикамената, саветодавни рад са странкама, учествовање у планирању и изради финансијског плана, рад са радним групама из области: запошљавање, здравље, становање и образовање, припрема документације у сврху расписивања конкурса за расподелу средстава из општинског буџета, учествовање у планирању и изради ЛАП-а из области образовања, здравља, становања и запошљавања Рома и рад на терену.

У општини је формиран Савет за међунационалне односе и у њему је један члан ромске националности. Такође, у општини је формиран и Савет за здравље и у њему нема чланова/чланица ромске националности. У општини није формиран Савет/Комисија за родну равноправност. У општини Оџаци није именовано Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња.

Међутим, у општини је формирана Мобилна јединицу за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу (у даљем тексту: Мобилна јединица). У раду Мобилне јединице учествују представници локалне самоуправе, представници Центра за социјални рад, Дома здравља, Националне службе за запошљавање – филијале Оџаци, Предшколске установе, школа. Чланови мобилних јединица су запослени у поменутих установама и раде на пословима који су у вези са остваривањем права Рома и Ромкиња.

Мобилна јединица подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; сарађује са Националним саветом ромске националне мањине и организацијама цивилног друштва; обавештава органе јавне управе о проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

Поред наведених организација/институција/установа чији представници су укључени у рад Мобилне јединице, у процес социјалног укључивања Рома и Ромкиња потребно је укључити и представнике јавног, приватног и цивилног сектора.

Систем васпитања и образовања на подручју општине Оџаци чине једна (1) предшколска установа са једанаест (11) истурених одељења вртића, десет (10) основних школа и две (2) средње школе. У овим установама укупно су ангажована 3 педагошка асистената, од чега су сва три жене, и то у следећим установама:

- ПУ „Полетарац“ – Бојана Петровић
- О.Ш „Јожеф Атила“ – Ана Богдан Мишковић
- О.Ш „Вук Караџић“ – Маја Јовановић

Поред наведених установа у којима су педагошки асистенти већ ангажовани, постоји потреба за ангажовањем педагошких асистената и у школама у Бачком Брестовцу и Бачком Грачацу. Представници ЈЛС постојећу сарадњу педагошких асистената са другим релевантним установама/институцијама/организацијама цивилног друштва оцењују као задовољавајућу, али се истиче да постоји значајан неискоришћен простор за јачање сарадње на иницирању и спровођењу заједничких пројеката.

На подручју општине ангажована је једна (1) здравствена медијаторка. Представници ЈЛС процењују да број ангажованих здравствених медијаторки одговара потребама заједнице. Улога медијаторки је да воде евиденцију о здравственом стању житеља неформалних насеља, раде са њима на подизању свести о неопходности вакцинације деце, као и о значају правилне исхране и хигијенских навика. Оне треба да буду спона у ефикасном повезивању здравственог система и грађана неформалних ромских насеља, како би се омогућио бољи увид здравствених установа у стање у овим насељима и повећао број правовременог јављања лекару. Резултати рада здравствене медијаторке су видљиви и позитивно евалуирани од стране свих укључених институција. Постојећа сарадња здравствених медијаторки са другим службама Дома здравља оцењује се као задовољавајућа, с обзиром да здравствена медијаторка ради на програму здравственог просвећивања Рома на територији општине Оџаци. У сарадњи са патронажном службом и сеоским амбулантама активно ради на проналажењу породица са нередовно вакцинисаном децом. Такође, медијаторка редовно информисе ромске породице о могућностима и значају редовних здравствених контрола. Улога медијаторки је значајнија код жена због вршења превентивних гинеколошких прегледа ради раног откривања карцинома. Такође, постоји сарадња са Центром за социјални рад, а у циљу пружања помоћи око прикупљања потребне документације ради остваривања права на социјалну заштиту. Сарадња са образовним институцијама се најчешће спроводи кроз пружање информација о социјалном и здравственом стању деце која нередовно похађају наставу. Такође, остварена је сарадња са педагошким асистентима, координатором за ромска питања, ромским удружењима. Сарадња се огледа у спровођењу заједничких радионица по школама где је већи број ромске деце, а у циљу смањења изостанака, односно осипања деце из разреда.

У општини ради 76 организација цивилног друштва, од чега 3 организације заступају интересе Рома и Ромкиња: „МР Луна“ из Богојева, „Звездане стазе“ из Богојева и „Ромско срце“ из Раткова.

3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

Општина Оџаци припада Западнобачком округу и састоји се од 9 насеља: Оџаци, Бачки Грачац, Бачки Брестовац, Српски Милетић, Богојево, Каравуково, Дероње, Ратково и Лалић. Насеље Оџаци чини административни центар општине. Простире се на површини од 41.115, 89 км² и по величини територије спада у мање општине на подручју Војводине.

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину, општина Оџаци сврстава се у групу општина 3. степена развијености.

3.1 Географски подаци

Општина Оџаци се налази у Западном делу Бачке, на левој обали Дунава у дужини од 9,5 км, на 45°30'14" северне географске ширине и 19°15'24" источне географске дужине. Окружена је општинама Апатин, Сомбор, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Бач и на Дунаву се граничи са Републиком Хрватском. Повољан географски положај огледа се у близини границе са Републиком Хрватском и Републиком Мађарском.

Општина Оџаци је лоцирана на више саобраћајница:

- Аутопут (Коридор X): повезаност са Коридором X, излаз на аутопут Е-75
- Магистрални путеви: М-3 граница Србије са Републиком Хрватском (Богојево-Оџаци-Кула-Србобран-Киkinда); М-18 граница Републике Србије са Мађарском (Бачки Брег-Сомбор-Оџаци-Бачка Паланка)
- Железничке линије: Оџаци-Нови Сад, Оџаци-Сомбор
- Аеродром: Београд 139 км, Осијек (Република Хрватска) 55 км
- Водни: Дунав, Коридор VII

Општина Оџаци се налази 59 км северозападно од Новог Сада, 139 км северозападно од Београда, 296 км југозападно од Будимпеште.

3.2 Историјски подаци

Оџаци се први пут помињу 1557. или 1558. године, као насеље у Бачкој које су основали Турци за време војних операција које су водили у јужној Угарској. Након масовног исељавања у 17. веку, насеље је током 18. века обновљено и тада у Оџацима живи око стотинак српских и шокачких породица. Током владавине Хабзбуршке монархије овај простор је колонизован немачким колонистима уз присилно исељавање староседелачког становништва (Срба и Шокаца). Досељени колонисти углавном су се бавили пољопривредом. Њиховим доласком почиње и масован узгој конопље и производња кудеље. Производња се касније омасовила, и Оџаци постају један од највећих центара за производњу кудеље у Европи. Од досељавања првих колониста вртоглави привредни развој Оџака који се пре свега ослањао на производњу кудеље пратио је и друштвени развој места – осниване су школе, граде се цркве, гради се пруга, развија се спорт итд. По завршетку Другог светског рата долази до колонизације становништва из мање развијених крајева државе у Војводину, како би се населио простор на ком је пре рата живела немачка национална мањина. У општини Оџаци углавном су насељени колонисти из јужне Србије и то из: врањског, лесковачког, пиротског, нишког и топличког округа. После рата у Оџацима индустрија се веома брзо развија. Оџаци постају локални и општински центар западне Бачке. Развијене су индустријске гране: прехранбене, текстилне, металске, хемијске, грађевинске и графичке индустрије. Данас Оџаци више нису велики индустријски центар.

3.3 Демографски подаци

Према резултатима пописа из 2011. године у општини Оџаци живи 30.154 становника што је смањење за 5.428 у односу на попис из 2002. године. Највише становника има у насељу Оџаци (29,2%) и Каравуково (14%), док у насељу Лалић живи свега 4,45% становништва општине Оџаци. У општини има 11.073 домаћинства са просечно 2,72 члана. Према броју чланова домаћинства, доминирају двочлана домаћинства. Домаћинства са више од 5 чланова чине 12% од укупног броја домаћинства.

У градском подручју живи 8.811 (29,22%) становника, а у сеоском и осталим насељеним местима живи 21.343 (70,78%) становника.

Полна структура показује да је однос мушког и женског становништва готово равномерна (49,4% и 50,5% респективно). У старосној структури доминира радно способно становништво (15-64) са уделом од 69,22%. Просечна старост становништва износи 43,7 година, што је више у односу на републички и покрајински просек (42,2 и 41,8 респективно) и што општину Оџаци чини општином са врло старом популацијом.

Према образовној структури, доминира становништво са средњим образовањем. Удео становништва са вишим и високим образовањем износи 8%. Број лица без школске спреме и са непотпуном основном школом износи 15,6%.

Кретање броја становника у општини Оџаци према пописним периодима показује константан тренд опадања. Према тренутним проценама и пројекцијама⁷ овај тренд ће се наставити.

⁷Према пројекцијама Републичког завода за статистику, у случају средње варијанте, број становника у општини Оџаци 2041. године износиће 22.443 становника док у случају варијанте нултог миграционог салда, овај број ће износити 22.321.

Табела: Кретање броја становника у општини Оџаци према пописима од 1948-2011. са проценом за јун 2019. године

Извор: РЗС, Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002 и 2011. године и Процењен број становника Републике Србије, јун 2019.

Републички завод за статистику је у јуну 2019. године извршио процену броја становника и тај број за општину Оџаци износи 27.053 становника, што је значајно смањење у односу на попис 2011. године. Процењена просечна старост становништва је већа него 2011. године и износи 44,9 година што са индексом старења становништва од 174,5 и негативном стопом наталитета (-279) општину сврстава у ред демографски врло старих. Процењени удео становништва старијег од 65 година је 22,2% а удео радно способног становништва у укупном броју становника износи 64,9% што је релативно мало смањење у односу на 2011. годину, узимајући у обзир процењено смањење укупног броја становника.

Миграторна кретања значајно утичу на кретање броја становника. Свакодневне миграције ђака у оквиру исте општине, условљене су постојањем средњих школа само у општинском центру. До миграција у друге општине долази услед непостојања одређених профила образовања у општинском центру. Највећи део студената своје високо образовање стиче на Универзитету у Новом Саду. О студентима се мало води рачуна, па самим тим, мали део студената се одлучује за повратак у оџачку општину. Највеће миграције се јављају у периоду од 2008-2012. године, а основни и једини разлог је егзистенција. Становништво у потрази за послом одлази у велике градове и индустријске центре. Највећи део одлази у Нови Сад⁸.

Према националној припадности, општина Оџаци има прилично хомогену структуру, будући да 83,16% становништва чине Срби. Најбројнија национална мањина су Мађари (3,943%) и Роми (3,43%). Остале националности учествују са мање од 3% у укупном броју становника.

⁸Стратегија одрживог локалног развоја општине Оџаци 2015-2020. година

Табела: Становништво према националној припадности према попису 2011.

Национална припадност	Република Србија		АП Војводина		Западнобачка област		Оџаци	
	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)
Укупно	7186862	100	1931809	100	188087	100	30154	100
Срби	5988150	83,32	1289635	66,76	122848	65,31	25077	83,16
Роми	147604	2,05	42391	2,19	3018	1,60	1035	3,43
Албанци	5809	0,08	2251	0,12	226	0,12	32	0,11
Бошњаци	145278	2,02	780	0,04	33	0,02	2	0,01
Бугари	18543	0,26	1489	0,08	44	0,02	7	0,02
Буњевци	16706	0,23	16469	0,85	2162	1,15	13	0,04
Власи	35330	0,49	170	0,01	12	0,01	3	0,01
Горанци	7767	0,11	1179	0,06	100	0,05		0,00
Југословени	23303	0,32	12176	0,63	1274	0,68	105	0,35
Мађари	253899	3,53	251136	13,00	17576	9,34	1188	3,94
Македонци	22755	0,32	10392	0,54	394	0,21	46	0,15
Муслиманци	22301	0,31	3360	0,17	187	0,10	11	0,04
Немци	4064	0,06	3272	0,17	903	0,48	60	0,20
Румуни	29332	0,41	25410	1,32	1340	0,71	100	0,33
Руси	3247	0,05	1173	0,06	85	0,05	11	0,04
Русини	14246	0,20	13928	0,72	4718	2,51	61	0,20
Словаци	52750	0,73	50321	2,60	1096	0,58	835	2,77
Словенци	4033	0,06	1815	0,09	157	0,08	17	0,06
Украјинци	4903	0,07	4202	0,22	1344	0,71	27	0,09
Хрвати	57900	0,81	47033	2,43	10879	5,78	225	0,75
Црногорци	38527	0,54	22141	1,15	5070	2,70	121	0,40
Остали	17558	0,24	6710	0,35	852	0,45	46	0,15
Неизјашњени	160346	2,23	81018	4,19	10742	5,71	700	2,32
Регионална припадност	30771	0,43	28567	1,48	2342	1,25	302	1,00
Непознато	81740	1,14	14791	0,77	685	0,36	130	0,43

Извор: Попис 2011, Републички завод за статистику

Према Попису становништва из 2011. године, у Републици Србији живи 147.604 Рома. Удео ромског становништва, у укупном броју становника Републике Србије износи 2,05%. Значајан број Рома живи у Војводини (42.391 Рома или 27,72% од укупног ромског становништва). Просечна старост Рома је 28 година, што их чини знатно млађима у односу на укупно становништво Србије, које је у просеку старо 42,2. године. Посматрано по полу, међу лицима ромске националности, већи удео чине мушкарци (51%) него жене (49%). Број Рома између два пописа порастао је за 39.411 (36,43%).

У општини Оџаци, према подацима из Пописа 2011. године, Рома има 1.035 и друга су по бројности национална мањина, после мађарске националне мањине. Живе углавном у вишечланим

породицама, насељени су у свим местима општине Оџаци, а највише домаћинстава има у Дероњама и Богојеву. Насеља су обезбеђена основном инфраструктуром (водом, струјом, избетонираним путевима), мада је последњих година велики број ромских породица, након повратка из азила купило куће претежно у Богојеву. Залагањем општине Оџаци на побољшању услова становања Рома, кроз пројекат „Да сваки Ром има дом“ 20. децембра 2018. године 34 породице су измештене из неадекватног насеља из Богојева и усељене у нове, опремљене куће саграђене у Бачком Грачацу, Бачком Брестовцу, Лалићу, Каравукову и Богојеву⁹.

3.4 Општи подаци о Ромима

Роми су друга највећа национална заједница у општини Оџаци и према попису из 2011. године чинили су 3,43% од укупног броја пописаног становништва општине. Исти број (1.035) грађана ромске националности уписан је и у посебан бирачки списак од марта 2014. године. Број становника ромске националности у Општини Оџаци је у константном порасту, и највише Рома је и даље настањено у насељеним местима Дероње и Богојево¹⁰. Подаци званичне статистике показују да је у ромској популацији, гледано према полној структури нешто више мушкараца него жена.

Табела: Старосна структура грађана ромске националности

Године старости	Укупно		Мушкарци		Жене	
	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)
Укупно	1.035	100	542	100	493	100
0-4 година	110	10,63	64	11,81	46	9,33
5-9 година	108	10,43	58	10,70	50	10,14
10-14 година	77	7,44	36	6,64	41	8,32
15-19 година	84	8,12	41	7,56	43	8,72
20-24 година	101	9,76	45	8,30	56	11,36
25-29 година	78	7,54	42	7,75	36	7,30
30-34 година	64	6,18	32	5,90	32	6,49
35-39 година	72	6,96	39	7,20	33	6,69
40-44 година	86	8,31	42	7,75	44	8,92
45-49 година	69	6,67	43	7,93	26	5,27
50-54 година	62	5,99	37	6,83	25	5,07
55-59 година	47	4,54	25	4,61	22	4,46
60-64 година	34	3,29	19	3,51	15	3,04
65-69 година	21	2,03	7	1,29	14	2,84
70-74 година	13	1,26	8	1,48	5	1,01
75-79 година	5	0,48	2	0,37	3	0,61
80+ година	4	0,39	2	0,37	2	0,41

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

⁹Извештај ЦЗСР за 2018. годину

¹⁰Локални акциони планови за унапређење образовања, запошљавања, здравља и становања Рома у општини Оџаци који покрива период од септембра 2016. године до децембра 2020. године.

У старосној структури доминира радно способно становништво (67,34%) и у овој узрасној категорији бројнији су они старости између 15 и 40 година што указује на младу радну снагу. Становништво старије од 65 година у укупном становништву учествује са 4,15%.

Процена броја Рома у општини износи 1300. Процена је направљена на основу незваничних истраживања спроведених од стране невладиних организација и Координатора за ромска питања.

3.4.1 Образовање

У наредној табели дат је број грађана ромске националности према школској спреми. Подаци показују изузетно неповољну образовну структуру, будући да у становништву старијем од 15 година (њих 740) доминирају они без школске спреме и са непотпуном основном школом (15% и 36% респективно). Основно образовање има 40% становништва ромске националности, док њих 7,3% има завршену средњу школу. Према званичним подацима, ниједно лице ромске националности нема виши или високи степен образовања.

Табела: Грађани ромске националности према школској спреми

Укупно	Деца млађа од 15 година	Без школске спреме	Непотпуна основна школа	Основно образовање	Средње образовање	Више/ високо образовање	Непознато
1035	295	114	269	303	54	0	0

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

У школској 2018/2019. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 611 деце, од чега свега 19 ромске деце (9 девојчица и 10 дечака). Број деце узраста 0-3 године је 58 (21 девојчица и 37 дечака), односно деце ромске националности овог узраста је 4 (2 девојчице и 2 дечака), док од 3-5,5 година има укупно 310 деце (145 девојчица и 165 дечака), а ромске деце у овој узрасној категорији је 20 (9 девојчица и 11 дечака).

Основно образовање реализује се у 10 основних школа и 2 средње школе. У школској 2020/2021. години највећи број ромских ђака било је у О.Ш Јожеф Атила и у О.Ш Вук Караџић.

Основна школа	Школска година	Разред								Укупно
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
О.Ш „Јожеф Атила“, Богојево	2019/2020.	11	12	12	7	9	11	6	11	79
О.Ш „Јожеф Атила“, Богојево	2020/2021.	10	13	11	5	9	10	6	11	75
О.Ш „Вук Караџић“, Дероње	2018/2019.	12	11	5	9	5	11	3	1	57
	2019/2020.	3	12	9	5	9	5	11	3	57
	2020/2021.	5	3	12	9	6	10	5	11	61
О.Ш „Мика Антић“, Оџаци	2020/2021.	1	1	2	0	2	0	0	4	10
О.Ш „Бранко Радичевић“, Оџаци	2017/2018.	2	2	3	2	1	2	4	5	21
	2018/2019.	2	2	2	3	2	2	1	5	19
	2019/2020.	0	2	2	3	3	2	1	1	14
О.Ш „Никола Тесла“, Брестовац	2018/2019.	3	3	3	1	2	1	3	0	16
	2019/2020.	1	2	3	4	1	1	1	3	16
	2020/2021.	6	1	2	3	3	1	1	1	18

О.Ш „Бора Станковић“, Каравуково	2018/2019.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	6
	2019/2020.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	9
	2020/2021.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	16
О.Ш „Нестор Жучни“, Лалић	2018/2019.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	4
	2019/2020.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	6
	2020/2021.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	5
О.Ш „Коста Стаменковић“, Српски Милетић	2020/2021.	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	н.п	4

Извор: основне школе из општине Оџаци, подаци прикупљени од стране педагошког асистента ангажованог у О.Ш „Вук Караџић“

У две школске године (2017/2018. и 2018/2019), двоје деце (две девојчице) ромске националности напустило је школовање. Општи тренд и закључак да је критична тачка у образовању ромске деце прелазак у пети разред¹¹, и у овом случају је потврђен.

Средњошколским образовањем у школској 2018/2019. години обухваћено је 10 девојчица и 15 дечака ромске националности.

Број ромских ученика који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у претходне три школске године:

- у школској 2016/2017. – 10 девојчица, 15 дечака
- у школској 2017/2018. – 13 девојчица, 11 дечака
- у школској 2018/2019. - 10 девојчица, 15 дечака

У општини Оџаци нема младих ромске националности који су на високе школе и факултете уписани путем афирмативних мера у претходне три школске године.

Више и високо образовање у школској 2018/2019. години похађале су 2 особе женског пола.

У 2017/2018. години на подручју општине Оџаци се изучава ромски језик и култура у основној школи „Вук Караџић“ у насељу Дeroње. Изборни предмет „Ромски језик са елементима културе“ похађа 59 деце и младих из ромске заједнице. У школама општине Оџаци, један (1) наставник је добио сертификат за предавање ромског језика и уведен је у систем основног образовања.

¹¹Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији у периоду 2016-2025. година, стр. 25.

3.4.2 Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање у општини на дан 31.12.2019. године на евиденцији се налази укупно 229 незапослених лица ромске националности, од чега је 106 жена.

У следећим табелама је дат преглед броја незапослених према степену стручне спреме, према старости и дужини тражења посла.

Табела: Образовна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	214	98	214	102	229	106
I	198	93	200	95	218	102
II	2	0	0	0	1	0
III	8	3	8	4	6	3
IV	6	2	6	3	4	1
V	0	0	0	0	0	0
VI-1	0	0	0	0	0	0
VI-2	0	0	0	0	0	0
VII-1	0	0	0	0	0	0
VII-2	0	0	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Међу незапосленима, највише је оних са првим степеном стручне спреме, што је и логично будући да према образовној структури становништва највећи број Рома и Ромкиња спада у ову категорију.

Табела: Старосна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	214	98	214	102	229	106
15-19 година	9	5	8	4	8	3
20-24 година	27	13	26	14	21	7
25-29 година	35	19	39	20	33	17
30-34 година	27	13	27	15	34	17
35-39 година	32	14	29	12	29	13
40-44 година	22	9	22	12	25	14
45-49 година	28	12	29	12	30	15
50-54 година	22	11	19	8	22	12
55-59 година	10	2	11	5	16	6
60-64 година	2	0	4	0	11	2

Извор: Национална служба за запошљавање

Посматрано према старосној структури становништва, може се видети да је највећи број евидентираних незапослених лица старости између 30 и 34 година (14,8%). Значајан број незапослених је у старосној групи 45-49 година (30 лица односно 13%).

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ према дужини тражења посла

Дужина тражења посла	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	214	98	214	102	229	106
До 3 месеца	16	5	21	10	29	13
Од 3 до 6 месеци	14	7	10	6	18	8
Од 6 до 9 месеци	5	2	9	2	12	4
Од 9 до 12 месеци	20	8	9	4	11	4
Од 1 до 2 године	35	18	29	12	22	9
Од 2 до 3 године	27	10	31	17	26	14
Од 3 до 5 година	36	17	35	14	33	16
Од 5 до 8 година	31	18	32	18	32	11
Од 8 до 10 година	10	5	11	7	20	14
Преко 10 година	20	8	27	12	26	13

Извор: Национална служба за запошљавање

Дугорочна незапосленост је по многим квантитативним показатељима једна од битних карактеристика незапослености у Србији. Ситуација код ромске популације у општини Оџаци није много другачија. Удео лица која посао траже дуже од једне године износи 69%.

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Особе са инвалидитетом	4	3	4	3	6	3
Корисници новчане накнаде	1	0	0	0	0	0
Самохрани родитељи	18	15	18	15	16	13
Оба незапослена родитеља	31	14	26	12	16	8
Интерно расељена лица	0	0	0	0	0	0
Избегла лица	0	0	0	0	0	0
Корисници новчане социјалне помоћи	77	32	107	54	122	59
Деца у хранитељским породицама	2	1	1	1	0	0
Повратници из иностранства по споразуму о реадмисији	0	0	0	0	0	0
Повратници из затвора	0	0	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0
Жртве породичног насиља	0	0	0	0	0	0
Технолошки вишкови	0	0	0	0	0	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Из претходне табеле може се видети да се на евиденцији НСЗ налазе и лица ромске националности која су корисници новчане социјалне помоћи (53,3%) која су и најзаступљенија, самохрани родитељи (7%) и лица чија су оба родитеља незапослена (7%). Међу осталим теже запошљивим категоријама лица ромске националности налази се и шест (6) особа са инвалидитетом.

3.4.3 Становање

У општини Оџаци Роми живе на целој територији општине, али их највише има у два насеља. Према подацима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о подстандардним ромским насељима из 2016. године, Роми на територији општине Оџаци живе у следећим подстандардним насељима: Черга и Ново Насеље. Међутим, данас, у општини Оџаци нема подстандардних насеља. Насеље у Богојеву, где су живеле 34 породице, односно око 110 Рома, било је неусловно, без комуналне инфраструктуре и могућности да се легализује. Оно је зато кроз пројекат „Да сваки Ром има дом“ расељено на пет локација на територији општине Оџаци. На парцели где се налазило ромско насеље је предвиђена изградња Робно-транспортног центра за луку Богојево. Породице су расељене у 34 стамбене јединице на пет локација на територији општине и то: Каравукову (4), Бачком Грачацу (8), Лалићу (4), Бачком Брестовцу (4) и Богојеву (14). У овим домаћинствима живе 104 члана. Све куће су повезане на водоводну мрежу, гас и струју. Данас, на подручју општине евидентирано је једно (1) неформално ромско насеље у званичној евиденцији надлежног органа за које постоји донет одговарајући урбанистички план на основу кога се могу извршити неопходне грађевинске интервенције за унапређење и озакоњење појединачних објеката. У питању је насеље Черга у Дероњама.

У табели је дат приказ карактеристика насеља Черга од 2016. године.

Назив насеља:	Черга						
Опис положаја:	на ободу формалног насеља	Површина:	13.889 квм	Процењена старост насеља:	> 45		
Грађевински материјал:	слаби материјали, неподобни за градњу	Постоји одношење отпада:	не	Број кућа:	15-50		
Тип грејања:	чврсто гориво (угаљ, дрво)			Број становника:	100-200		
Постоји водоводна мрежа:	да	Статус водов.мреже:	у функцији	Покривеност вод.мрежом:	>70%		
Постоји канализациона мрежа:	не	Статус канал.мреже:	планирана	Покривеност кан.мрежом:	0		
Тип септичке јаме:	пропусна септичка јама						
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	у функцији	Покривеност ел.мрежом:	>70%		
Постоји улична расвета:	да	Статус уличне расвете:	у функцији	Покривеност улич.расветом:	>70%		
Постоје приступне саобраћајнице:	да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	да	Тип коловоза:	асфалт	Покривеност унутр.саобр.	>70%
Покривеност планском документацијом:	цела територија насеља		Тип планске документације:		просторни план општине		
План 2:	план генералне регулације		План 3:				
Спровођење планова:	директно		Започета разрада плана:				
Степен легализације објеката	објекти легализовани (>90% легализовано)		Предато за легализацију:	<30%	Облик власништва:	јавна својина (општина)	

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“ - секција „Становање“, Републичког завода за статистику

У Бази података за праћење мера за инклузију Рома“ - секција „Становање“, Републичког завода за статистику дати су подаци за два насеља: Черга и Ново Насеље. У односу на податке дате у табели, дошло је до значајних промена, будући да је насеље Ново насеље расељено и више не постоји, а у оквиру поменутог пројекта у насељу Черга у Дероњу изграђена је приступна саобраћајница, улична расвета, атмосферска канализација и водоводна мрежа. У овом насељу живи 30 ромских домаћинстава, тачније 95 становника. Међутим, иако је насеље потпуно комунално опремљено, куће су од слабог материјала и нису потпуно адекватне за становање. Један од великих проблема јесу кровови који су водопропусни, као и застарела столарија на стамбеним јединицама на чему ће се даље радити кроз пројектне активности. Даљи планови у овом насељу, усмерени су и на улицу Бранка Радичевића (Черга 2), где је потребно радити на унапређењу комуналне инфраструктуре, односно изградњи атмосферске канализације. За ове намене је покренута израда пројектно техничке документације ради конкурисања за средства из донација.

Насеље Черга је у процесу потпуне легализације и за њега је у процесу израда пројекта парцелације.

За подручја на којима се налазе ромска насеља није потребно урадити урбанистичке планове нити ревизије и/или студије оправданости расељавања ромских насеља у циљу адекватног стамбеног решења.

Систем за пружање правно-техничке помоћи Ромима и Ромкињама у циљу регулисања имовинског и правног статуса објеката успостављен је преко општинског одељења за урбанизам. Саветовање се одвија континуирано и део је система, а запослени у одељењу за урбанизам у оквиру својих редовних активности помажу око легализације, грађевинских послова итд.

На територији општине Оџаци ромска популација је распоређена на целој територији општине а један од великих проблема са становањем јесу породице које живе као подстанари или су бесправно насељени у куће у приватном власништву. Ромска домаћинства која живе као подстанари су у великом ризику у зимском периоду кад престану сезонски радови и немогућност плаћања кирије и комуналија. Становници ромске популације су потенционални бескућници, те када остају без станова улазе у приватан посед и ту бораве без струје, воде итд.

3.4.4 Здравствена заштита

У општини Оџаци, примарна здравствена заштита остварује се у Дому здравља Оџаци. Рад Дома здравља организован је кроз здравствене амбуланте у свим насељеним местима општине.

Према подацима Дома здравља, у општини Оџаци сви припадници ромске заједнице поседују здравствену књижицу и имају изабраног лекара. За потребе израде овог документа није било могуће добити податке о обухвату деце свих узраста вакцинацијом али је процена да је око 90% ромске деце вакцинисано. Сва ромска деца обухваћена су систематским прегледима. Према неформалним подацима здравствене медијаторке, процена је да око 60% жена користи услуге Дома здравља у сегменту гинеколошких прегледа. Податке нити процене о броју ромске деце која користе услуге развојног саветовалишта није било могуће добити.

3.4.5 Социјална заштита

Најзначајнија установа за остваривање права из области социјалне заштите, која спроводи социјалну политику и обезбеђује социјалну сигурност грађана на територији општине Оџаци је Центар за социјални рад. У овој установи тренутно је запослено 13 лица од чега 8 лица стручног

профила. Центар за социјални рад Оџаци не поседује властити пословни простор већ ради у просторијама у власништу општине Оџаци. Запослени немају засебне канцеларије. Центар поседује и два путничка возила.

У складу са Законом о социјалној заштити Центар обезбеђује грађанима права и услуге од општег интереса које финансира буџет републике Србије, а поред тога из буџета Скупштине општине Оџаци финансира се право на једнократне помоћи и остале видове проширене социјалне заштите, право на смештај у Прихватилиште за жртве насиља, злостављања и занемаривања (Сигурна кућа у Сомбору и друга прихватилишта), право на помоћ у кући, право на личног пратиоца, и дневни боравак за децу са посебним потребама (Удружење МНРО „Златна барка,, у Оџацима).

Центар у остваривању своје делатности, сарађује и развија партнерске односе са другим јавним службама, институцијама на покрајинском и националном нивоу, са локалном самоуправом, свим системима у локалној заједници, удружењима грађана и невладиним организацијама, предузећима, медијима, породицама и појединцима. Такође, ЦЗСР остварује сарадњу са Канцеларијом за ромска питања кроз пружање подршке ромским породицама у стању социјалне потребе. На подручју општине од 2005.године функционише и дневни боравак „Златна барка“ за децу и одрасле са сметњама у развоју. Није познато колико је корисника ромске националности. Финансира се средствима локалне самоуправе донацијама и пројектима. Исти је у систему удружења, а у поступку је лиценцирања услуге у њему дневно борави око 20 корисника.

У ЦЗСР корисници се евидентирају према узрасту и према полу, док изјашњавање по националности није обавезно по Уставу. У ЦЗСР Оџаци, подаци о ромском становништву који су на евиденцији у овој установи постоје само за 2018. годину и они ће нам послужити као основа за процену броја корисника према конкретним мерама.

Учешће корисника социјалне и породично-правне заштите у укупном броју становништва општине у 2018. години износи 13%¹². На активној евиденцији Центра за социјални рад у 2018. години било је укупно 3.217 корисника, од чега 1.133 корисника ромске популације. Од тог броја, 289 корисника су деца, 74 млади, 660 одрасли и 110 старе особе. Они су махом били корисници материјалних давања (90%), новчане помоћи, једнократних помоћи. Што се тиче породично правне заштите Роми су корисници у малом броју.

¹² Извештај о раду ЦЗСР за 2018. и 2019. годину

3.5 Политике и праксе локалне управе и локалних институција

Општина је је у претходне три године издвајала посебна средства за унапређивање положаја Рома у претходне три године, и то:

- 2017. године – 18 милиона динара
- 2018. године - 17 милиона динара
- 2019. године – 14,5 милиона динара

3.5.1 Образовање

У претходне три школске године општина је издвајала финансијска средства из буџета за уџбенике, ужину, стипендије, а што је приказано у следећој табели.

Табела: Издвајања финансијских средстава из буџета ЈЛС за претходне три школске године (у РСД)

	Школска 2016/2017.		Школска 2017/2018.		Школска 2018/2019.	
	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.
За уџбенике	-	100.000,00	-	100.000,00		100.000,00
За ужину	-	2,2 мил рсд	-	2,2 мил рсд	3,5 мил рсд	2,2 мил рсд
За превоз за основну школу	-	-	-	-	-	-
За превоз за средњу школу	17.000.000,00	Нема података	-	-	17,9 мил рсд	-
Стипендије за средњошколце	-	100.000,00	-	460.000,00	-	460.000,00
Стипендије за студенте	-	100.000,00	-	100.000,00	-	100.000,00
Једнократна новчана помоћ за талентовану ромску децу				100.000,00		100.000,00

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs> и подаци Канцеларије за ромска питања

У 2018. је укупно 24 средњошколаца Рома остварило стипендију из буџета локалне самоуправе. Исте године, укупно 72 студената остварило је стипендију из буџета локалне самоуправе, од чега 2 студента Рома.

Предшколске установе организују полудневне програме за децу узраста од 4,5 – 5,5 година који су финансирани од стране општине у шест насељених места. Општина финансира најмање 80%, а остатак трошка иде на терет родитеља. Постотак зависи од тога којој категорији породица припада. Социјално угрожене породице, треће и четврто дете по рођењу, као и деца са сметњом у развоју иду бесплатно, што значи да њих општина финансира у 100% износу. Такође, у предшколској установи организују се и кратки бесплатни програми за сву децу која нису обухваћена целодневним или полудневним програмима. Програми се реализују два пута недељно по два сата у свим насељеним местима општине.

Општина није идентификовала потребе кроз анализу за укључивање ромске деце у различите програме образовања.

На подручју општине не постоје основне и средње школе у којима се спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање.

3.5.2 Становање

Општина је успоставила систем за пружање правно-техничке помоћи Ромима и Ромкињама у циљу регулисања имовинског и правног статуса објеката. То се спроводи преко одељења за урбанизам.

Општина Оџаци је планирала мере за унапређење постојећих објеката у којима живе Роми и Ромкиње у насељу Дероње и за ту сврху издвојена су средства у износу 3,2 милиона динара. Изграђена је улична расвета, водоводна мрежа као и нова електромрежа у дужни од 240 метара.

Роми и Ромкиње су корисници социјалних станова, и 106 Рома и Ромкиња користи укупно 34 стана.

У општини не постоји програм за изградњу социјалних станова.

У периоду 2006-2012. година, кроз меру побољшање услова становања изградње купатила у сарадњи са Екуменском хуманитарном организацијом изграђено је 96 купатила. Општина је за ову меру кроз суфинансирање издвојила 18.000.000,00 рсд.

3.5.3 Запошљавање

Током 2016, 2017, 2018 и 2019. године године из буџета локалне самоуправе обезбеђивана су средства за финансирање укључивања у мере активне политике запошљавања:

- 2016. године –6.600.000,00 РСД
- 2017. године –6.600.000,00 РСД
- 2018. године -6.600.000,00 РСД
- 2019. године -6.600.000,00 РСД

У оквиру ових мера посебно су издвојена средства за мере активне политике запошљавања за кориснике ромске националности, и то:

- 2016. године – 600.000,00 РСД
- 2017. године - 600.000,00 РСД
- 2018. године - 600.000,00 РСД
- 2019. године - 600.000,00 РСД

Мере активне политике запошљавања је током претходне три године користио или планирано да користи (у 2020. години) следећи број припадника ромске националности:

- 2017. године –5 корисника (2 жена и 3 мушкараца)
- 2018. године – 5 корисника (2 жена и 3 мушкараца)
- 2019. године -5 корисника (2 жена и 3 мушкараца)
- У 2020. години планирано је да користи 5 корисника.

Припадници ромске националности највећи интерес су показали за јавне радове као меру активне политике запошљавања и сва средства која су издвајана из буџета општине утрошена су на финансирање те мере.

Роми су користили или је планирано у 2018. години да користе и мере пасивне политике запошљавања, и то:

- 2015. године – 10 корисника
- 2016. године – 15 корисника
- 2017. године – 15 корисника
- У 2018. години планирано је да користи 20 корисника

На подручју општине формални програми образовања одраслих споводи Школа за основно образовање одраслих из Сомбора у просторијама школе „Јожеф Атила“ у Богојеву и у школи „Вук Караџић“ у Дероњама.

Поред формалног, на подручју општине реализују се и неформални програми образовања одраслих, и то у Школи за основно образовање из Сомбора која у свом каталогу има преко 50 програма а најзаступљенији је програм Обука за једноставна занимања. У 2019. години у овој школи у оквиру свих циклуса било је уписано око 100 полазника од чега је око 90% полазника ромске националности.

За све обуке које организује Школа потребна су средства која би требало да обезбеди Национална служба за запошљавање јер су те обуке саставни део програма. Међутим, већ шест година уназад НСЗ не финансира те обуке, те Школа конкурише код разних фондација и организација, како би се ромска популација, која заврши основну школу, обучила за нека једноставна занимања и тако постала конкурентнија и лакше запошљива на тржишту рада. Те обуке, као и запошљавање Рома полазника Школе су мотивација и за оне Роме који нису укључени у образовни систем да заврше основну школу, укључе се у свет рада, изађу из зачараног круга сиромаштва, као и да престану да буду корисници материјално новчане помоћи од Центра за социјални рад.

Значајан пројекат локалне самоуправе у области запошљавања је пројекат „Нови капацитети и нове могућности запошљавања“ који је реализован у оквиру Програма „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“, спроводи га Стална конференција градова и општина и који финансира Европска унија кроз IPA 2016. Општина Оџаци је пројекат реализовала у сарадњи са удружењем грађана „МР Луна“ и преко пројекта 20 корисника ромске популације је прошло стручну обуку на радном месту а 30 корисника је похађало позитивно усмерену обуку.

3.5.4 Социјална заштита

Током 2017, 2018. и 2019. године припадници ромске националности били су корисници следећих програма социјалне и дечије заштите који су финансирани из буџета ЈЛС: једнократне помоћи, подршка деци и породици са децом, обезбеђивање бесплатне ужине, обезбеђивање уџбеника и школског прибора, стипендије за студенте, стипендије за ученике средње школе, финансирање и суфинансирање медикамената, обезбеђивање хигијенских пакета и пакета са храном, финансирање израде личних докумената.

За програм 11 – Дечја и социјална заштита, из буџета општине Оџаци издвојено је укупно средстава по годинама (РСД):

- 2017. године - 71.243.331,83
- 2018. године - 114.504.267,62
- 2019. године – 151.200.526,93

Корисници ромске националности највише су били заинтересовани за новчану социјалну помоћ.

На подручју општине нема народне кухиње.

На подручју општине није вршена анализа потреба Рома и Ромкиња за услугама социјалне заштите. Иако није урађена анализа, процена је да су Роми и Ромкиње постоји повећано интересовање за финансирање медикамената те је пожељно повећање издвајања из буџета за ове намене.

3.5.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу

У следећој табели су наведени пројекти који су од 2015. године до данас реализовани и тренутно су у фази реализације од стране организација цивилног друштва, а који су се бавили решавањем проблема Рома (у различитим областима - образовање, запошљавање, становање, здравствена заштита, социјална заштита, култура, информисање и сл.). То су најчешће пројекти који су финансирани од стране ЈЛС, а такође наведени су и неки од пројеката финансираних и из других извора, за које је ЈЛС имала информације.

Локална самоуправа у наредном периоду намерава да конкурише за средства у оквиру програма „Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији“ (EU SHAI). У оквиру овог пројекта планирана је изградња културног центра за потребе свих становника општине Оџаци а ради промоције културе и традиције свих националности у коме би функционисао и дом за стара лица. Такође, планирани пројекат предвиђа и изградњу четири стамбене јединице за потребе жена које су доживеле нациље у породици као и за привремени боравак деце из дома и за збрињавање бескућника. Припрема документације је у току.

Табела: Пројектне иницијативе на локалном нивоу

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
„Да сваки Ром има дом“	Housing centar из Београда	Општина Оџаци	2017-2019.	Расељавање ромског насеља Ново насеље из Богојева.	ЕУР	1.050.000,00 ЕУР	15 мил РСД	ЕУ	
Планирање, подршка и потпуно укључивање деце ромске националности у образовни систем	МР ЛУНА	Општина Оџаци	2015 – 2019.	Спречавање осипање деце ромске националности из школе	Дин.	200.000,00	200.000,00		
Радионице о подизању свести родитеља о важности образовања	МР ЛУНА	Општина Оџаци	2015 – 2019.	Спречавање осипање деце ромске националности из школе	Дин	150.000,00	150.000,00		
Истраживање потреба ромског становништва из области становања	Звездане стазе	Општина Оџаци	2019.	Израда базе и сакупљање података о потребама рома у области становања	Дин.	300.000,00	300.000,00		
„Нови капацитети и нове могућности запошљавања“	Општина Оџаци	МР ЛУНА	2020.	Подизање капацитета за укључивање на тржиште раа	ЕУР	64.000 ЕУР	2,1 мил рсд	ЕУ	

3.6. SWOT анализа

SWOT анализа рађена је на основу ситуационе анализе са циљем да се утврде унутрашњи и спољашњи фактори који утичу на стање у анализираним областима. У дефинисању елемената за SWOT анализу учествовали су чланови радне групе и учесници у радионицама и направљена је за свих пет тематских области.

ОБРАЗОВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - ЛАП и радна група за унапређење образовања Рома у општини Оџаци - активни педагошки асистенти у три образовне установе (2 школе и ПУ) - Мобилни тим - Канцеларија за ромска питања - Наставник сертификован за предавање ромског језика - Школа за образовање одраслих - заједнички програми подршке – радионице за школску децу - развијена међуинституционална сарадња - финансијска подршка од стране ЈЛС за ученике у основним и средњим школама за талентовану децу - истакнути појединци, припадници ромске заједнице који су спремни да се активно укључе у програме подршке - добра евиденција на свим нивоима образовања - повећан број девојчица које уписују средњу школу - девојчице мотивисане за школовање - низак и стагнати број деце која напуштају основну школу - развијен и активан сектор цивилног друштва - пораст обухвата деце предшколским образовањем - активности и мере за подстицање укључивања деце у ПУ - стабилан и низак број деце која напуштају школу - стабилан број ученика уписаних у средњу школу путем афирмативних мера програма и активности којима се разбијају стереотипи и предрасуде о ромском становништву 	<ul style="list-style-type: none"> - недостају још 2 педагошка асистента - недовољан број наставника сертификованих за предавање ромског језика - незаинтересованост дечака за образовање - препознавање значаја укључивања деце у предшколски програм од стране родитеља - недовољно изграђена свест о важности образовања код родитеља - неадекватна сарадња са родитељима - родитељи се превише ослањају на институције и запослене у школама и ПУ - непоштовање обавеза од стране родитеља - честе миграције и промена места становања ромског становништва - непостојање финансијских средстава за финансирање образовног материјала у предшколским установама - преоптерећени педагошки асистенти, рад и ван овлашћења

МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - афирмативне мере приликом уписа ученика ромске националности у средње школе и на факултет - доношење акционог плана за спровођење Стратегије за инклузију Рома на националном нивоу - ЕУ донација и средства билатералних донатора - Програми доквалификације и преквалификације Рома који су рано напустили школу 	<ul style="list-style-type: none"> - укидање или смањена издвајања за мере финансијске подршке - даља дискриминација и стереотипизација ромске популације - даљи тренд миграције и промена места становања ромског становништва - Недовољан број пројеката и програма на државном нивоу усмерених на унапређење положаја Рома - Неусклађеност образовних профила са потребама тржишта рада - Високо постављени критеријуми за укључивање Рома на програме за дошколовање и преквалификацију који се спроводе преко НСЗ

Главну снагу и основни ресурс у области образовања у општини Оџаци представљају активности и капацитети постојећих локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња, у првом реду постојање педагошких асистената у предшколској установи и у две основне школе, али и Мобилног тима и Канцеларије за ромска питања. Такође, као велика предност истиче се и међусобна сарадња свих локалних институција које пружају подршку ромском становништву и њихови заједнички пројекти. Као слабости у области образовања и препрека за унапређење стања у овој области, препознаје се отежана сарадња запослених у образовно васпитним институцијама са родитељима чија деца похађају или треба да се упишу у образовну установу и недовољно изграђена свест о важности образовања код родитеља. Такође, честе миграције и промене места становања отежавају евиденцију у праћење броја деце а самим тим и предузимање неопходних мера за њихово укључивање у институције. И поред тога што постоје три педагошка асистента, и даље постоји потреба за додатним ангажовањем још најмање два педагошка асистента будући да су тренутно ангажовани асистенти преоптерећени послом, те често раде и послове изван својих овлашћења.

Локална самоуправа као главне шансе за унапређење постојеће ситуације у области образовања може да искористи системске мере које се односе на ученике у инклузивном образовању, као и све доступна средства из екстерних донација за финансирање креирања прилагођених образовних програма намењеним ромској популацији. Такође, као могућност стоји и иницијатива за увођење педагошких асистената у систематизацију радних места у ПУ и школама. Искоришћавање ове могућности може бити отежано уколико дође до пролонгирања забране запошљавања у јавном сектору.

СТАНОВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Канцеларија за ромска питања - Добра сарадња КРП са локалним ромским становништвом - ЛАП и радна група за унапређење становања Рома у општини Оџаци - успешни пројекти решавања стамбеног питања - текући пројекти и пројектне иницијативе - постојање урбанистичке документације - постојање система за пружање правно-техничке помоћи у циљу регулисања имовинског и правног статуса објеката - социјални станови чији корисници су и Роми 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатак средстава за легализацију - недостаје техничка документација - лоша и недостајућа инфраструктура у ромском насељу - неспремност ромског становништва на промене - незаинтересованост Рома за процесе интеграције у друштво - неизвесност током зимског периода код ромског становништва које живи у подстанарском статусу
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - донације билатералних донатора - ЕУ програми и фондови - Законска регулатива - Олакшице - Организоване активности потпуног укључивања Рома и Ромкиња у друштвене токове 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатак средстава за одржавање станова - укидање или смањена издвајања за мере финансијске подршке - укидање донација - Незаинтересованост институција

Најзначајнија идентификована снага у области становања у општини Оџаци је постојање урбанистичке документације и успешно реализовани пројекти решавања стамбеног питања Рома из насеља Ново Насеље. Поред тога, велику снагу чине локални механизми за инклузију Рома и подршка локалне самоуправе раду канцеларије за ромска питања. С друге стране, велики недостатак огледа се у непостојању техничке документације, као и недостајућа средства за легализацију и недостајућа инфраструктура у ромском насељу Черга. Као могућности за решавање проблема у области становања, локална самоуправа може искористити пројектно финансирање израде недостајуће техничке документације и на реализацији заједничких програма за подршку укључивања Рома и Ромкиња у друштвене токове.

ЗАПОШЉАВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Подршка локалне самоуправе кроз ЛАП за запошљавање - ЛАП који обухвата и тему запошљавања Рома и Ромкиња - Радно ангажовање кроз јавне радове подржано од стране ЈЛС - Стручан и мотивисан кадар у НСЗ - Заједнички пројекти НСЗ и НВО сектора - Школа за основно образовање одраслих у Сомбору - Дobar капацитет ШООО за све полазнике - Постојећи програми и обуке у ШООО за доквалификације и преквалификације и обуке и курсеви за укључивање на тржиште рада - Дobar пројектни тим у ШООО - Спремни пројекти за запошљавање Рома у ШООО 	<ul style="list-style-type: none"> - Ниска квалификациона структура Рома - Ниска мотивација за рад због ниске зараде - Недовољна средства (путни трошкови, месечне карте, наставни материјал) за полазнике ШООО - Недовољна сарадња других институција у решавању проблема и препрека које полазнике спречавају да редовно похађају наставу у ШООО - Непостојање међуинституционалне сарадње за укључивање полазника у ФООО- подаци о потенцијалним полазницима, корисницима социјалне помоћи, незапосленима без основног образовања - Недовољно развијене компетенције настављног особља
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Програми едукације, обука, доквалификације и потребе тржишта рада од стране НСЗ - Програми samozapošljavanja које спроводи НСЗ - Заједнички програми и пројекти са НВО - Дуално образовање за младе - Укључивање у програме обука (за одрасле 18+) - Остваривање права на материјалну социјалну помоћ и друге помоћи укључивањем у ШООО и завршавањем основног образовања 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатак понуде посла - Законске одредбе по којима се у случају привременог радног ангажовања губи право на социјалну помоћ - Дискриминација и предрасуде приликом запошљавања - Губитак материјалне социјалне помоћи због незавршене основне школе и непохађања наставе - Недовољан број полазника да би се одржао број одељења и школе уопште

Као основна снага препознат је подршка локалне самоуправе у изради локалних акционих планова за запошљавање и издвајање посебне подршке за ромско становништво, као и добри и мотивисани кадрови у НСЗ спремни на сарадњу са свим актерима на локалу. Такође, велика предност и снага је и основна школа за образовање одраслих која развија добре програме и има јак пројектни тим. Највећа слабост је незаинтересованост ромског становништва за мере запошљавања, опредељеност за социјалну помоћ, као и ниска образовна структура ромског становништва што додатно отежава њихово запошљавање. Једна од најзначајнијих препрека радном ангажовању ромског становништва представља и законска регулатива која предвиђа губитак права на социјалну помоћ у случају привременог радног ангажовања. Претња функционисању школе за основно образовање одраслих је недовољан број полазника што као последицу има смањење броја

одељења или чак укидање. Велику шансу представљају програми доквалификације и преквалификације као и заједничких пројекти свих кључних актера на локалном нивоу.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Стручан и мотивисан кадар - стабилан извор финансирања мера здравствене заштите - ангажована здравствена медијаторка - добра институционална сарадња и заједничке пројектне активности - позитивно искуство у реализацији пројеката - инфраструктурна опремљеност здравствених станица у свим насељеним местима - постојање савета за здравство при општини Оџаци - повећан број патронажних сестара - остварене донације за опрему за гинекологију - Сва лица ромске националности поседују здравствену књижицу - Сва лица ромске националности имају изабраног лекара - Потпун обухват деце систематским прегледима - развијена свест код корисника о правима из области здравствене заштите 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољан број запослених у домовима здравља - непотпуна евиденција корисника - незаинтересованост и недовољна информисаност о превентиви и значају здравствене заштите - непостојање планирања породице - лоши стамбено хигијенски услови живота у насељу у Богојево - слаб одзив на прегледе - неповерење у институције
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - укидање забране запошљавања - ЕУ фондови – пројекти - Програми прекограничне сарадње - Запошљавање Рома у здравственим установама - национални програми и кампање усмерене на превенцију заразних и незаразних болести уз остваривање блиске сарадње са великим бројем институција и државних органа 	<ul style="list-style-type: none"> - пролонгирање забране запошљавања - смањење издвајања из буџета ЛС за здравство услед преноса домова здравља у надлежност Покрајине - лоши стамбени и општи услови живота - предрасуде према ромском становништву од стране опште популације

Општина Оџаци има добро развијену примарну заштиту будући да свако насељено место има добро опремљену амбуланту, патронажну службу, као и здравствену медијаторку која задовољава потребе општине. Велика снага општине у области здравствене заштите је добра сарадња Дома здравља са општином и заједнички пројекти са другим институцијама. Дом здравља има позитивна

искуства у реализацији пројеката и привлачењу донација са значајним бенефитима. Највећу слабост представљају лоши услови живота једног дела ромског становништва што неповољно утиче на њихово здравствено стање а присутна је незаинтересованост за превентивне прегледе. Као најзначајнију шансу која би могла да утиче на смањење великог броја слабости препознаје се запошљавање здравствених радника ромске националности. Највећу претњу представља смањење издвајања из буџета ЛС за здравство услед преноса домова здравља у надлежност Покрајине.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Стручан и мотивисан кадар - стабилан извор финансирања мера социјалне заштите из буџета ЛС - Сарадња ЦЗСР са ОЦД и Канцеларијом за ромска питања 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољан број запослених - неадекватан простор у коме раде запослени у ЦЗСР - недовољна информисаност ромског становништва о правима из области социјалне заштите
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Законска регулатива (Закон о социјалној заштити, Породични закон и сл.) - Програми и фондови ЕУ за финансирање пројеката из области социјалне заштите - Сарадња свих локалних партнера на заједничким пројектима 	<ul style="list-style-type: none"> - предрасуде већинског становништва према ромском становништву - Непостојање могућности праћења обухвата ромске популације у систему социјалне заштите

У домену социјалне заштите највећу снагу чини кадар Центра за социјални рад и сарадња са Канцеларијом за ромска питања који имају добар увид у потребе ромске заједнице. Међутим, број запослених је недовољан и неадекватни су физички услови за рад запослених у ЦЗСР. Такође, значајан проблем представља и лоша образовна структура ромског становништва и њихова недовољна информисаност о правима из области социјалне заштите. Отворена могућност која се може искористити за превазилажење слабости, јесу и спољашњи извори финансирања, сарадња свих локалних актера на заједничким пројектима усмереним на унапређење свих сегмената живота ромске заједнице.

4. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Оквир за одређивања приоритетних области и кључних питања, као и општег и посебних циљева Локалног акционог плана чини републички стратешки оквир за унапређивање положаја Рома и Ромкиња. У првом реду, то се односи на Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016-2025. година, која као кључне области дефинише становање, образовање, здравље, социјалну заштиту и запошљавање.

У поменутој стратегији као општи циљ стоји: „Побољшање социјално-економског положаја ромске националне мањине у Републици Србији, уз пуно уживање мањинских права, елиминисање дискриминације и постизање веће социјалне укључености Рома и Ромкиња у све сегменте друштва“. Поред националног оквира, овај документ се ослања на циљеве и активности дефинисане у претходном локалном акционом плану за инклузију Рома у општини Оџаци и у осталим локалним стратешким и планским документима.

Општи и посебни циљеви ЛАП-а за општину Оџаци, дефинисани су на основу налаза ситуационе анализе и из њих изведених приоритетних области и кључних питања, као и на основу ставова и мишљења учесника у процесу израде овог документа, чланова радне групе, заинтересованих појединаца и представника ромске заједнице. Такође, смернице за циљеве и активности налазе се и претходном акционом плану.

Кључна питања која су постављена у претходним корацима су:

- Подизање свести о значају образовања код родитеља и укључивање што већег броја деце у систем образовања.
- Решавање имовинско правних односа и израда потребне документације.
- Боља информисаност и приступ услугама социјалне и здравствене заштите.
- Проблеми код укључивања ромског становништва на тржиште рада

На основу свих прикупљених података и информација, дати су предлози општег циља и посебних циљева. Циљеви се реализују спровођењем мера, односно групе активности дефинисаних за сваку појединачну меру.

За општину Оџаци дефинисан је **један општи циљ, 5 посебних циљева и 14 мера:**

Општи циљ:

„Унапређење положаја и квалитета живота Рома и Ромкиња у општини Оџаци и њихово веће укључивање у друштвене токове“.

Ради реализације општег циља, за сваку анализирану област дефинисан је по један **посебан циљ:**

1. Повећана укљученост ромске деце и одраслих у све нивое образовања и обезбеђивање континуитета у образовању кроз подизање свести код деце, родитеља и одраслих о значају образовања и очувања ромске културе
2. Повећана запошљивост ромског становништва кроз мотивисање за коришћења постојећих мера подршке, предузетништва и додатно образовање
3. Унапређени услови становања у ромским насељима и обезбеђена подршка у решавању имовинско правних односа и озакоњењу бесправно саграђених објеката
4. Унапређено здравствено стање ромског становништва и побољшана превенција у очувању здравља.
5. Унапређени програми и услуге и појачан квалитет пружања услуга и материјалне подршке у домену социјалне заштите

За сваки посебан циљ, дефинисане су **мере** чија реализација треба да допринесе његовом постизању.

Посебни циљеви и мере:

Посебан циљ 1: Образовање

1. Повећана укљученост ромске деце и одраслих у све нивое образовања и обезбеђивање континуитета у образовању кроз подизање свести код деце, родитеља и одраслих о значају образовања и очувања ромске културе
 - 1.1. Обезбеђивање потпунијег обухвата ромске деце предшколским образовним програмима, као и континуитета у основношколском образовању уз пружање материјалне и стручне подршке ромским родитељима, деци и ученицима и координисано деловање и интерсекторско повезивање свих релевантних актера на локалном нивоу
 - 1.2. Обезбеђивање разноврсних облика додатне подршке за ученике и младе из ромске заједнице на нивоу средњег и универзитетског образовања уз делотворну превенцију напуштања школовања
 - 1.3. Подршка укључивању одраслих Рома и Ромкиња у програме функционалног основног образовања одраслих
 - 1.4. Афирмација ромске културе и традиције и подршка ромском уметничком стваралаштву уз неговање културне различитости локалне средине

Посебан циљ 2: Запошљавање

2. Повећана запошљивост ромског становништва кроз мотивисање за коришћење постојећих мера подршке, предузетништва и додатно образовање
 - 2.1. Повећање нивоа информисаности Рома и Ромкиња о програмима НСЗ и подршка предузетничким иницијативама ромског становништва
 - 2.2. Развијање програма обука у формалном и неформалном образовању у складу са потребама локалног тржишта рада и карактеристикама радне снаге и подршка послодавцима за запошљавање ромске радне снаге

Посебан циљ 3: Становање

3. Унапређени услови становања у ромским насељима и обезбеђена подршка у решавању имовинско правних односа и озакоњењу бесправно саграђених објеката
 - 3.1. Израда пројектно техничке документације за изградњу инфраструктуре у ромским насељима и пружање подршке у регулисању имовинско правног статуса стамбених објеката у ромским насељима
 - 3.2. Обезбеђивање материјалне подршке за санацију и одржавање станова за социјално становање и изградњу интерне саобраћајнице у насељима са стамбеним објектима социјалног становања
 - 3.3. Подизање свести о очувању животног окружења и одржавању хигијене стамбеног простора и насеља

Посебан циљ 4: Здравствена заштита

4. Унапређено здравствено стање ромског становништва и побољшана превенција у очувању здравља
 - 4.1. Повећање нивоа информисаности о значају лечења и превентиве са посебним фокусом превенцију раних бракова и трудноћа и подршка здравим стиловима живота.
 - 4.2. Побољшање информисаности, доступности и већег коришћења услуга из домена здравствене заштите, са посебним фокусом на старо становништва (65+), ради продужења животног века.

Посебан циљ 5: Социјална заштита

5. Унапређени програми и услуге и појачан квалитет пружања услуга и материјалне подршке у домену социјалне заштите
 - 5.1. Обезбеђивање коришћења и бољег приступа постојећим услугама из домена социјалне заштите и креирање нових услуга према потребама корисника ромске заједнице
 - 5.2. Обезбеђивање веће укључености деце и младих у систем услуга социјалне заштите на локалном нивоу и подршка њиховој социјализацији
 - 5.3. Унапређивање програма подршке укључивању старијег ромског становништва (65+) у систем услуга социјалне заштите и у друштвене токове и активности

5. АКЦИОНИ ПЛАН

На основу Стратегије за социјално укључивање рома и ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године број 90-1370/2016-1 од 03. марта 2016. године, члана 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи («Сл. Гласник РС», бр. 129/07) и члана 40. став 1. тачка 4. Статута општине Оџаци («Сл. Лист општине Оџаци» бр. 2/19), Скупштина општине Оџаци, на 7. седници, одржаној 29.01..2021. доноси

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА ОПШТИНЕ ОЈАЦИ ЗА ПЕРИОД 2021-2023. ГОДИНА

ОПШТИ ЦИЉ:		Унапређење положаја и квалитета живота Рома и Ромкиња у општини Оџаци и њихово веће укључивање у друштвене токове				
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обухват ромске деце средњим образовањем	%	2020.	25%	2023.	30%	Потврда о уписаном разреду
Обухват лица ромске националности мерама из домена запошљавања	%	2020.	10%	2023.	20%	Списак лица од НСЗ
% ромских кућа која су прикључена на канализациону мрежу		2020.	30%	2023.	45%	Издате дозволе од ЈКП „Услуге“

I АКЦИОНИ ПЛАН ИЗ ОБЛАСТИ УНАПРЕЂЕЊА ОБРАЗОВАЊА РОМА ЗА ПЕРИОД ОД 2021-2023. ГОДИНЕ

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Повећана укљученост ромске деце и одраслих у све нивое образовања и обезбеђивање континуитета у образовању кроз подизање свести код деце, родитеља и одраслих о значају образовања и очувања ромске културе					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Повећан број ромске деце укључене у основну школу		%	2020.	90%	2023.	100%	Издате потврде од стране основних школа
Повећан број ромске деце уписане у средњу школу у односу на број деце која су завршила основну школу		%	2020.	20%	2023.	40%	Издате потврде од стране основних школа
Повећан број одраслих Рома укључених у систем образовања одраслих		%	2020.	10%	2023.	30%	Издате потврде о упису од стране ШООО

МЕРА 1.1:	Обезбеђивање потпунијег обухвата ромске деце предшколским образовним програмима, као и континуитета у основношколском образовању уз пружање материјалне и стручне подршке ромским родитељима, деци и ученицима и координисано деловање и интерсекторско повезивање свих релевантних актера на локалном нивоу		Тип мере:	¹³ Информативно-едукативна				
Носилац мере:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности		Партнери:	Мобилни тим, ПУ Пчелица, ОШ				
Период спровођења:	2011-2023.	Потребне измене прописа:		Да				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	2.400.000,00	Вредност фин. средстава по годинама (РСД):		2021 – 800.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Буџет општине – 2.400.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
Проширен састав чланова Мобилног тима представницима из других релевантних		Да/Не	2020.	Не	Да	Не	Не	Решење о проширеном саставу Мобилног тима

¹³ У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

институција							
Број реализованих програма подстицања развоја и учења за родитеље и децу	Број	2020.	0	2	2	2	Листа присутности, Извештај са одржане радионице
Број одржаних едукативних догађаја за родитеље ромске деце (едукације, радионице, инфосесије)	Број	2020.	0	4	4	4	Листа присутности, Извештај са одржане радионице
Број талентованих ученика корисника подстицајних мера	Број	2020.	0	2	2	2	Решење о додели подстицаја

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1	Проширивање састава локалног Мобилног тима за социјалну инклузију Рома са представницима из релевантних институција (предшколска установа, патронажна служба ДЗ, интерресорна комисија)	Мобилни тим	ЈЛС	2021 – 2023.	/	/	Из редовне делатности
1.1.2	Реализовати програме за родитеље и децу у раном узрасту у породици, заједници и предшколској установи којима се подстичу развој и учење деце као и развој родитељских вештина	ЈЛС Канцеларија за ромска питања	ОЦД, ПУ, ОШ, Мобилни тим	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине
1.1.3	Организовати информативне активности (кампање) у заједници у циљу информисања родитеља деце узраста од 3 до 5,5 година за упис деце у предшколске образовне програме на узрасту 3 – 5.5 година	ЈЛС Канцеларија за ромска питања	ОЦД, ПУ, ОШ, Мобилни тим	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине
1.1.4.	Информативне радионице са децом и ученицима о значају образовања са посебним фокусом на девојчице	ЈЛС Канцеларија за ромска питања, ОЦД	ОШ, Мобилни тим	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине
1.1.5.	Организовати инфо сесије у школама уз израду информативног материјала (флајера) за	ОШ, ОЦД	ЈЛС	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине

	информисање родитеља ромске деце о постојећим афирмативним мера (упис у средње школе, стипендије), као локалним механизмима подршке за укључивање и опстајање деце/ученика у систему обавезни систем образовања (превоз, ужина, боравак, школски прибор...)						
1.1.6.	Подстицајне мере – награде талентованим ромским ученицима која остварују бољи успех у основношколском узрасту (ученичке стипендије, техничка опрема- таблети, рачунари, екскурзија и сл.)	ЈЛС	ОШ	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине

Мера 1.2:	Обезбеђивање разноврсних облика додатне подршке за ученике и младе из ромске заједнице на нивоу средњег и универзитетског образовања уз делотворну превенцију напуштања школовања		Тип мере:	Информационо едукативна мера			
Носилац мере:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности		Партнери:	ОШ, СШ			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		Да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	3.000.000,00	Вредност фин. Средства по годинама (РСД):	2021 – 1.000.000,00 2022 – 1.000.000,00 2023 – 1.000.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Буџет општине – 3.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број ромских ученика којима је пружена подршка при упису у средње школе	Број	2020.	25	30	35	40	Списак ученика који је уписао средњу школу
Број ученика којима је финансиран смештај у ученичком дому	Број	2020.	3	5	8	10	Решење о финансирању трошкова смештаја у ученичке домове
Број додељених ученичких стипендија	Број	2020.	25	25	26	30	Решење о додели ученичких стипендија
Број додељених студентских стипендија	Број	2020.	0	10	10	10	Решење о додели студентских стипендија

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1.	Професионална оријентација за ученике 8. разреда и подршка при упису у средње школе	ОШ	ЈЛС, ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
1.2.2.	Додатна настава за ученике 8. разреда као подршка за полагање завршног испита	ЈЛС	ОШ, ОЦД	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине
1.2.3.	Финансирање смештаја ромских ученика у ученичке домове	ЈЛС	Канцеларија за ромска питања МТ	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
1.2.4.	Информативне сесије за ромске ученике и студенте о међународним и националним механизмима подршке за опстајање у систему образовања	ЈЛС	ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
1.2.5.	Стипендије за ученике средњих школа	ЈЛС	Канцеларија за ромска питања, МТ	2021 – 2023.	1.500.000,00	2021-500.000,00 2022-500.000,00 2023-500.000,00	Буџет општине
1.2.6.	Стипендије за студенте ромске националности	ЈЛС	Канцеларија за ромска питања МТ	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине

Мера 1.3:	Подршка укључивању одраслих Рома и Ромкиња у програме функционалног основног образовања одраслих		Тип мере:	Информативно-едукативна мера			
Носилац мере:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности		Партнери:	ШООО, НСЗ			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		Да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	2.460.000,00	Вредност фин. Средства по годинама (РСД):		2021 – 820.000,00 2022 – 820.000,00 2023 – 820.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Буџет општине – 2.160.000,00 Донаторска средства – 300.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи)		Јединица	База	База	Циљне вредности		Извор провере

результата)	мере	година	вредност	2021.	2022.	2023.	
Број одржаних информативних радионица за млађе одрасле и одрасле	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај о одржаним радионицама, листа присутних
Донето решење о финансирању превоза полазника и наставника ШООО	Да/Не	2020.	Да	Да	Да	Да	Уговор о финансирању
Донето решење о финансирању набавке материјала и дидактичких средстава за ШООО	Да/Не	2020.	Не	Да	Да	Да	Решење Рачун

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1	Информативне радионице у ромским насељима за одрасле Роме и Ромкиње о значају и начину реализовања образовања одраслих (разбијање предрасуда и страха, анализа разлога напуштања школе)	ЈЛС Мобилни тим	ОЦД	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
1.3.2	Информативне радионице са млађим одраслим (до 17 година) и њиховим родитељима ради подршке њиховом укључивању у средње школе и у школе за основно образовање одраслих (ФООО)	ЈЛС Мобилни тим	ОЦД	2021 – 2023.	60.000,00	2021-20.000,00 2022-20.000,00 2023-20.000,00	Буџет општине
1.3.3	Финансирање превоза полазника и наставника ШООО	ЈЛС	ШООО	2021 – 2023.	1.800.000,00	2021-600.000,00 2022-600.000,00 2023-600.000,00	Буџет општине
1.3.4	Финансирање набавке материјала и дидактичких средстава за обогаћивање рада са полазницима ШООО	ЈЛС	ШООО	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Донаторска средства

МЕРА 1.4:	Афирмација ромске културе и традиције и подршка ромском уметничком стваралаштву уз неговање културне различитости локалне средине	Тип мере:	Информационо-едукативна мера				
Носилац мере:	Општина Озаци, Одељење за друштвене делатности	Партнери:	ОЦД, ОШ				
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:	Да				
Укупно процењена	3.400.000,00	Вредности фин.	2021 – 200.000,00	Вредности фин.	Буџет општине –		

финансијска средства за меру (РСД):		средстава по годинама (РСД):	2022 – 1.500.000,00 2023 – 1.700.000,00	средстава по изворима финансир.:	2.200.000,00 Донаторска средства – 1.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Израђен годишњи програм активности из области ромске културе и традиције	Да/Не	2020.	Не	Не	Не	Да	Усвојен годишњи програм активности
Број конкурса за ромске уметнике	Број	2020.	0	0	2	2	Уговор о финансирању уметника
Успостављен наградни фонд за ромске ствараоце	Да/Не	2020.	Не	Не	Да	Да	Уговор о додели награда
Организован летњи камп	Да/Не	2020	Не	Не	Да	Да	Листа присутности,

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.1.	Финансирање израде годишњег програма активности из области културе и традиције Рома	ЈЛС	ОЦД	2023.	200.000,00	2023-200.000,00	Буџет општине
1.4.2.	Расписивање конкурса за литерарне и/или ликовне радове поводом значајнијих догађаја из ромске културе и традиције	ЈЛС	ОЦД, ОШ	2022 – 2023.	200.000,00	2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
1.4.3.	Промоција и презентација аутентичних обележја ромске националне заједнице организовањем догађаја обележавања Светског дана Рома (музика, стваралаштво, кухиња итд)	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања	Мобилни тим, ОЦД	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине
1.4.4.	Успостављање наградног фонда ромским уметницима ствараоцима	ЈЛС	ОЦД,	2022 - 2023	400.000,00	2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине
1.4.5.	Финансирање програмских садржаја ромског културног центра	ЈЛС		2022 – 2023.	1.000.000,00	2022-500.000,00 2023-500.000,00	Буџет општине
1.4.6.	Анкетирање родитеља о потребама за образовањем деце на ромском језику ради утврђивања потребе за ангажовањем сертификованог наставника ромског језика у свим школама	ЈЛС	ОЦД, ОШ	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
1.4.7.	Организација Летњег кампа „Културно богатство моје средине“ за децу и младе из различитих националних заједница на територији општине Оџаци	ЈЛС	ОЦД	2022 – 2023.	1.000.000,00	2022-500.000,00 2023-500.000,00	Буџет општине 500.000,00 Донаторска средства 500.000,00

II

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА РОМА ЗА ПЕРИОД ОД 2021- 2023. ГОДИНЕ

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Повећана запошљивост ромског становништва кроз мотивисање за коришћење постојећих мера подршке, предузетништва и додатно образовање				
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број Рома и Ромкиња који су користили мере активне политике запошљавања у односу на број лица информисаних путем инфо сесија	%	2020.	0	2023.	20%	Списак лица
Број подржаних ромских предузетничких пројеката (самозапошљавање) у односу на број поднетих пријава	%	2020.	0	2023.	50%	Решење о додели средстава
Повећан број послодаваца са којима је успостављена сарадња на запошљавању лица ромске националности	%	2020.	0	2023.	50%	Решење о додели средстава

Мера 2.1:	Повећање нивоа информисаности Рома и Ромкиња о програмима НСЗ и подршка предузетничким иницијативама ромског становништва		Тип мере:	Информационо едукативна мера			
Носилац мере:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности		Партнери:	ОЦД, НСЗ			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	/	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	/	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	/		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број лица информисаних о мерама запошљавања	Број	2020.	0	10	20	50	Записник о спроведеним мерама информисања
Број инфосесија и радионица из области запошљавања	Број	2020.	0	4	4	4	Листа присутности и извештај са инфосесија и радионица
Број обука за писање бизнис планова	Број	2020.	0	2	2	2	Листа присутности број издатих потврда о завршеној обуци

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Информисати и едуковати припаднике ромске заједнице путем инфо сесија о значају и условима пријаве на евиденцију НСЗ	НСЗ	ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
2.1.2	Информативне радионице у ромским насељима о актуелним позивима за коришћење мера за запошљавања са израдом водича кроз програме и мере активне политике запошљавања	ЈЛС	ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
2.1.3	Обуке за Роме и Ромкиње за писање бизнис планова и покретање сопственог бизниса	НСЗ	ЈЛС, ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 2.2:		Развијање програма обука у формалном и неформалном образовању у складу са потребама локалног тржишта рада и карактеристикама радне снаге и подршка послодавцима за запошљавање ромске радне снаге		Тип мере:		Информативно-едукативна		
Носилац мере:		ЈЛС		Партнери:		ЈЛС, НСЗ		
Период спровођења:		2021-2023.		Потребне измене прописа:		Да		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		6.500.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2021 – 2.500.000,00 2022 – 2.500.000,00 2023 – 1.500.000,00		
				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		Буџет општине – 5.750.000,00 Донаторска средства (НСЗ) – 750.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
Урађена анализа потреба тржишта рада		Да/Не	2020.	Не	Да	Не	Да	Анализа – документ ШООО
Број креираних програма обука за познатог послодавца		Број	2020.	4	6	8	10	Потврда о завршеној обуци од стране послодавца
Број подржаних заједничких пројеката сарадње из области запошљавања Рома и Ромкиња		Број	2020.	1	2	2	2	Уговор о учешћу општине Оџаци

Број додељених финансијских подстицаја послодавцима који запошљавају лица ромске националности	Број	2020.	0	5	5	5	Извештај, Уговор о подстицају
Број додељених субвенција за samozapoшљавање и запошљавање	Број	2020.	Н.п	2	2	2	Уговори о субвенцији

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Анализа потреба тржишта рада на локалу (СКА анализа) са посебним фокусом на ромску радну снагу	ЈЛС	ШООО, НСЗ	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
2.2.2	Креирање и реализовање програма обуке ромског становништва за познатог послодавца	НСЗ	ШООО, ЈЛС	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
2.2.3	Подршка пројектима сарадње ОЦД, ШООО и НСЗ из области запошљавања лица ромске националности	ЈЛС	ОЦД, ШООО, НСЗ	2021 – 2023.	2.000.000,00	2021-1.000.000,00 2022-1.000.000,00	Буџет општине
2.2.4	Подршка за послодавце из приватног сектора који запошљавају лица ромске националности у виду финансијског подстицаја за отварање нових радних места	ЈЛС	НСЗ	2021 – 2023.	3.000.000,00	2021-1.000.000,00 2022-1.000.000,00 2023-1.000.000,00	Буџет општине
2.2.5	Додела субвенција за samozapoшљавање и запошљавање	ЈЛС	НСЗ	2021 – 2023.	1.500.000,00	2021-500.000,00 2022-500.000,00 2023-500.000,00	Буџет општине 750.000,00 Из средстава НСЗ 750.000,00

III

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТАНОВАЊА ЗА ПЕРИОД ОД 2021. -2023. ГОДИНЕ

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:		Унапређени услови становања у ромским насељима и обезбеђена подршка у решавању имовинско правних односа и озакоњењу бесправно саграђених објеката					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број објеката који су озакоњени у односу на број поднетих захтева		%	2020.	Н.п	2023.	70%	Извештај Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне и имовинско-правне послове
% насеља покривених пројектно-техничком документацијом		%	2020.	70%	2023.	90%	Број издатих грађевинских дозволи
Број санираних објеката социјалног становања		Број	2020	0	2023	10	Број издатих грађевинских дозволи

Мера 3.1:	Израда пројектно техничке документације за изградњу инфраструктуре у ромским насељима и пружање подршке у регулисању имовинско правног статуса стамбених објеката у ромским насељима		Тип мере:	Информативно-едукативна				
Носилац мере:	Општина Оџаци, Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне и имовинско-правн послове		Партнери:	ОЦД				
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		Не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	18.150.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 7.100.000,00 2022 – 9.100.000,00 2023 – 1.950.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		Буџет општине – 18.150.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2021.	2022.	2023.	
Израђена пројектно техничке документације за атмосферску канализацију у улици Бранко Радичевић		Да/Не	2020.	Не	Не	Не	Да	Грађевинска дозвола
Израђен главни грађевински пројекат		Да/Не	2020.	Не	Не	Не	Да	Грађевинска дозвола
Број издатих решења лицима ромске националности за финансирање трошкова издавања дозвола за санацију и адаптацију		Број	2020.	0	24	0	0	Списак решења

Број одржаних информативних догађаја о поступку озакоњења	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај са одржаних информативних радионица о озакоњењу
---	------	-------	---	---	---	---	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.1.1	Израда пројектно техничке документације за атмосферску канализацију у улици Бранко Радичевић	ЈЛС	Урбанизам, Пројектанска кућа, Одељење за инвестиције,ОЦД	2023.	350.000,00	2023-350.000,00	Буџет општине
3.1.2	Израда главног грађевинског пројекта за санацију и адаптацију стамбених објеката	ЈЛС	Урбанизам, Пројектанска кућа, Одељење за инвестиције	2021 – 2023.	1.500.000,00	2023-1.500.000,00	Буџет општине
3.1.3	Финансирање трошкова у вези са издавањем свих потребних дозвола у оквиру пројекта за санацију и адаптацију грађевинских објеката	ЈЛС	ОЦД, Донатор	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
3.1.4	Организовање информативних догађаја у ромским насељима о поступку озакоњења	ЈЛС	Одељење за инвестиције Урбанизам,ОЦД	2021 – 2023.	/	/	Из редовне делатности
3.1.5	Суфинансирање пројекта ИПА 2018	ЈЛС	ОЦД	2021 – 2022.	16.000.000,00	2021-7.000.000,00 2022-9.000.000,00	Буџет општине

Мера 3.2:	Обезбеђивање материјалне подршке за санацију и одржавање станова за социјално становање и изградњу интерне саобраћајнице у насељима са стамбеним објектима социјалног становања	Тип мере:	Институционално-управљачко организационе				
Носилац мере:	Општина Озаци, Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне и имовинско-правн послове	Партнери:	ОЦД, Канцеларија за ромска питања				
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:	Да				
Укупно процењена финансијска средства	4.800.000,00.	Вредности фин. средстава по	2021 – 1.500.000,00 2022 – 1.500.000,00	Вредности фин. средстава по	Буџет општине – 4.800.000,00		

за меру (РСД):	годинама (РСД):		2023 – 1.800.000,00	изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Урађена анализа потреба са санацијом и адаптацијом објеката у којима живе Роми	Број	2020.	0	0	0	1	Урађена анализа
Број решења за финансирање трошкова текућег одржавања	Број	2020.	0	2	2	2	Записник грађевинске инспекције
Изграђене стазе у насељима где су изграђени стамбени објекти за социјално становање	Да/Не	2020.	Не	Да	Да	Да	Записник грађевинске инспекције

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1	Анализа стања потреба ромских становника за санацију и адаптацију стамбених објеката	ЈЛС	ОЦД, Мобилни тим Канцеларија за ромска питања	2021 – 2023.	300.000,00	2023-300.000,00	Буџет општине
3.2.2	Финансирање трошкова текућег одржавања стамбених објеката социјалног становање у којима живе Роми	ЈЛС	ЈЛС, Донатор	2021 – 2023.	1.500.000,00	2021-500.000,00 2022-500.000,00 2023-500.000,00	Буџет општине
3.2.3	Изградња стаза унутар парцела у насељима којима су изграђени стамбени објекти за социјално становање	ЈЛС	Одељење за инвестиције, Донатор, ОЦД	2021 - 2023.	3.000.000,00	2021-1.000.000,00 2022-1.000.000,00 2023-1.000.000,00	Буџет општине

Мера 3.3:	1.1. Подизање свести о очувању животног окружења и одржавању хигијене стамбеног простора и насеља	Тип мере:	Информационо - едукативна				
Носилац мере:	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања		Партнери:	Мобилни тим, ОЦД			
Период спровођења:	Потребне измене прописа:						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	900.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 300.000,00 2022 – 300.000,00 2023 – 300.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет општине – 900.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	

Број едукација за ромско становништво о одржавању животног окружења	Број	2020.	0	1	2	2	Записник са одржане радионице
Број подржаних пројеката комуналног уређивања	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај о спроведеном пројекту

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.3.1	Едукација и анимирање ромског и осталог становништва у ромским насељима о начинима одржавања животног окружења	ЈЛС	ОЦД, Мобилни тим	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
3.3.2	Финансирање пројеката заједничких акција ромског и осталог становништва из области комуналног уређивања	ЈЛС	ОЦД, Мобилни тим	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине

IV

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА ЗА ПЕРИОД ОД 2021-2023. ГОДИНЕ

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Унапређено здравствено стање ромског становништва и побољшана превенција у очувању здравља					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број људи који су користили превентивне прегледе у односу на оне који су информисани путем радионица и посета		%	2020.	н.п	2023.	40%	Списак лица који су извршили превентивне прегледе Листе присутности са радионица и евиденција посета

Мера 4.1:	Повећање нивоа информисаности о значају лечења и превентиве са посебним фокусом превенцију раних бракова и трудноћа и подршка здравим стиливима живота	Тип мере:	Информационо-едукативна
Носилац мере:	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања	Партнери:	ОЦД, Дом здравља, Мобилни тим
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:	Да

Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	2.250.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 650.000,00 2022 – 750.000,00 2023 – 850.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет општине – 2.250.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број едукација за родитеље ромске деце	Број	2020.	0	2	2	2	Листа присутности, извештај са радионица
Број родитеља ромске деце обухваћене едукативним радионицама	Број	2020.	0	10	10	10	Листа присутности, извештај са радионица
Број едукација за ромске ученике	Број	2020.	0	4	4	4	Листа присутности, извештај са радионица
Број решења за фин. подршку укључивању ромске деце у спортске активности	Број	2020.	0	10	15	20	Решење о финансирању

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.1.1	Едукација родитеља у ромским насељима о значају вакцинације	ЈЛС	ОЦД, Дом здравља	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине
4.1.2	Едукација у школама за ромске ученике о репродуктивном здрављу, превенцији раних бракова и трудноћа	ЈЛС	ОЦД, Дом здравља	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине
4.1.3	Информационо - едукативне радионице у ромским насељима о прехрамбеним и хигијенским навикама и епидемиолошким опасностима и заштитним мерама	ЈЛС	ОЦД, Дом здравља	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
4.1.4	Истраживање потреба за укључивањем ромске деце у спортске активности	ЈЛС	Канцеларија за ромска питања, Мобилни тим, ОЦД	2021 – 2023.	150.000,00	2021-50.000,00 2022-50.000,00 2023-50.000,00	Буџет општине
4.1.5	Финансијска подршка укључивању ромске деце у организоване спортске активности (чланарине, превоз и сл.)	ЈЛС	Спорски клубови	2021 – 2023.	900.000,00	2021-200.000,00 2022-300.000,00 2023-400.000,00	Буџет општине

Мера 4.2:	Побољшање информисаности, доступности и већег коришћења услуга из домена здравствене заштите, са посебним фокусом на старо становништва (65+), ради продужења животног века		Тип мере:	Информационо-едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ОЦД, Здравствена медијаторка			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	7.200.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 2.300.000,00 2022 – 2.400.000,00 2024 – 2.500.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет општине – 7.200.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број потврда за суфинансирање и финансирање медикамената	Број	2020.	350	400	450	500	Издате потврде, фактуре
Број додељених пакета помоћи	Број	2020.	500	500	500	500	Списак лица која су добила пакет
Број издатих личних докумената	Број	2020.	40	30	20	10	Решење о уплати таксе за израду личних докумената уз списак лица
Број теренских посета ради информисања старог становништва	Број	2020.	0	25	25	25	Списак лица, фотографије

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
4.2.1	Суфинансирање и финансирање медикамената	ЈЛС	Апотеке, Дом здравља	2021 – 2023.	3.300.000,00	2021-1.000.000,00 2022-1.100.000,00 2023-1.200.000,00	Буџет општине
4.2.2	Обезбеђивање хигијенских пакета	ЈЛС	ОЦД,	2021 – 2023.	600.000,00	2021-200.000,00 2022-200.000,00 2023-200.000,00	Буџет општине
4.2.3	Обезбеђивање пакета за храну	ЈЛС	ОЦД,	2021 – 2023.	3.000.000,00	2021-1.000.000,00 2022-1.000.000,00 2023-1.000.000,00	Буџет општине

4.2.4	Финансирање израде личних документа (здравствених књижица, личних карата)	ЈЛС	Канцеларија за ромска питања, ОЦД, Здравствена медијаторка, ЦЗСР	2021 – 2023.	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет општине
4.2.5	Теренске посете/кампање ради информисања старог становништва (65+) о постојећим превентивним програмима и услугама у ДЗ	ЈЛС	ОЦД, Здравствена медијаторка	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2021.-2023. ГОДИНЕ

ПОСЕБАН ЦИЉ 5: Унапређени програми и услуге и појачан квалитет пружања услуга и материјалне подршке у домену социјалне заштите						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
% лица ромске националности који су остварили права из домена социјалне заштите	%	2020.	40%	2023.	60%	Извештај ЦЗСР

Мера 5.1:	Обезбеђивање коришћења и бољег приступа постојећим услугама из домена социјалне заштите и креирање нових услуга према потребама корисника ромске заједнице			Тип мере:	Информационо едукативна мера		
Носилац мере:	ЦЗСР		Партнери:	ЈЛС, ЦЗСР, ОЦД, здравствена медијаторка			
Период спровођења:	2021-2023.		Потребне измене прописа:	Да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	900.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 300.000,00 2022 – 300.000,00 2023 – 300.000,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет општине – 900.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Урађено мапирање потреба ромског становништва у области социјалне заштите	Да/Не	2020.	Не	не	да	да	Урађено мапирање
Број пружених саветодавних услуга повратницима из казнено поправних установа	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај, списак лица
Број едукативних радионица за Ромкиње на тему превенције насиља у породици	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
5.1.1	Израда методологије и спровођење мапирања потреба ромског становништва за услугама и материјалним давањима у области социјалне заштите	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања	ЦЗСР, ОЦД, здравствена медијаторка	2023.	/	/	Из редовне делатности
5.1.2	Саветодавно едукативне услуге ради подршке реинтеграцији и социјализацији повратника (младих и одраслих) из казнено-поправних установа	ЈЛС-Канцеларија за ромска питања	ЦЗСР	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине

5.1.3	Саветодавно едукативне услуге ради подршке лицима без породичног старања	ЦЗСР	ЈЛС, Канц. за ромска питања	2021 – 2023.	/	/	Из редовне делатности
5.1.4	Едукативне радионице за Ромкиње на тему превенције насиља у породици	ЈЛС	ОЦД	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-150.000,00 2023-150.000,00	Буџет општине

Мера 5.2:	Обезбеђивање веће укључености деце и младих у систем услуга социјалне заштите на локалном нивоу и подршка њиховој социјализацији			Тип мере:	Институционално управљачко организационе		
Носилац мере:	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања			Партнери:	ЦЗСР, ОЦД, Мобилни тим,		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:			Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	450.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 150.000,00 2022 – 150.000,00 2023 – 150.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет општине – 450.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број одржаних радионица са децом о вршњачком насиљу	Број	2020.	0	2	2	2	Извештај
Број родитеља информисаних путем инфо водича	Број	2020.	0	100	100	100	Извештај, листа присутности

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.2.1.	Радионице са децом ради информисања и превенције вршњачког насиља	ЈЛС	ОЦД, ЦЗСР, Мобилни тим	2021 – 2023.	450.000,00	2021-150.000,00 2022-50.000,00 2023-50.000,00	Буџет општине
5.2.2.	Информисање родитеља деце и младих о постојећим услугама из домена социјалне заштите кроз израду израду инфо водича	ЈЛС	ОЦД, ЦЗСР, Мобилни тим	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности

Мера 5.3:	Унапређивање програма подршке укључивању старијег ромског становништва (65+) у систем услуга социјалне заштите и у друштвене токове и активности			Тип мере:	Институционално управљачко организационе		
Носилац мере:	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања			Партнери:	ЦЗСР, ОЦД, здравствена медијаторка		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:			Не		

Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	3.500.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2022 – 500.000,00 2023 – 3.000.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Донаторска средства – 3.500.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број информативних теренских посета старим лицима	Број	2020.	0	25	25	25	Извештај
Формиран клуб за старе	Да/Не	2020.	Не	Не	Не	Да	Решење о регистрацији клуба

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
5.3.1.	Организовање теренских посета старом становништву 65+ ради информисања о врсти и начинима остваривања права из домена социјалне заштите	ЈЛС	ЦЗСР, ОЦД, здравствена медијаторка	2021 – 2023.	/	/	Из редовних делатности
5.3.2	Формирање Клуба за старе 65+	ЈЛС	Мобилни тим	2023.	2.400.000,00	2023-.400.000,00	Донаторска средства
5.3.3	Оснаживање ромских ОЦД за рад са старијом 65+ ромском популацијом	ЈЛС, Канцеларија за ромска питања	ОЦД, здравствена медијаторка	2022 - 2023.	1.100.000,00	2022-500.000,00 2023-600.000,00	Донаторска средства

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2021-2023. године износи 55.910.000,00 динара, од чега се из буџета општине Оџаци издваја 50.860.000,00 динара, а из осталих извора (од министарства, из донаторских средстава) 5.050.000,00 динара.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у «Службеном листу општине Оџаци» због хитности реализације планираних мера.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ОЈАЦИ

Број: 011-6/2021-II
Дана: 29.01.2021. године
Оџаци

Председник Скупштине
С.Р. Горан Ђаковић

6. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. године стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета општине у годинама реализације Локалног акционог плана, са једне стране, као и предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за инклузију расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

Акциони план садржи и процену трошкова активности предвиђених предметним планом, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета општине, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошње средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,
- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката по годинама ЛАП, финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

На средњорочном плану спровођења активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години акционог плана, а неке се спроводе у континуитету, током три године) предвиђају се планирања средстава из буџета општине Оџаци у следећим износима:

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из буџета општине Оџаци 2021-2023. године
1	1.1.2	Реализовати програме за родитеље и децу у раном узрасту у породици, заједници и предшколској установи којима се подстичу развој и учење деце као и развој родитељских вештина	450.000,00
2	1.1.3	Организовати информативне активности (кампање) у заједници у циљу информисања родитеља деце узраста од 3 до 5,5 година за упис деце у предшколске образовне програме на узрасту 3 – 5.5 година	450.000,00
3	1.1.4.	Информативне радионице са децом и ученицима о значају образовања са посебним фокусом на девојчице	600.000,00

4	1.1.5.	Организовати инфо сесије у школама уз израду информативног материјала (флајера) за информисање родитеља ромске деце о постојећим афирмативним мера (упис у средње школе, стипендије), као локалним механизмима подршке за укључивање и опстајање деце/ученика у систему обавезних система образовања (превоз, ужина, боравак, школски прибор...)	600.000,00
5	1.1.6.	Подстицајне мере – награде талентованим ромским ученицима која остварују бољи успех у основношколском узрасту (ученичке стипендије, техничка опрема- таблети, рачунари, екскурзија и сл.)	300.000,00
6	1.2.2.	Додатна настава за ученике 8. разреда као подршка за полагање завршног испита	600.000,00
7	1.2.3.	Финансирање смештаја ромских ученика у ученичке домове	300.000,00
8	1.2.5.	Стипендије за ученике средњих школа	1.500.000,00
9	1.2.6.	Стипендије за студенте ромске националности	600.000,00
10	1.3.1	Информативне радионице у ромским насељима за одрасле Роме и Ромкиње о значају и начину реализовања образовања одраслих (разбијање предрасуда и страха, анализа разлога напуштања школе)	300.000,00
11	1.3.2	Информативне радионице са млађим одраслим (до 17 година) и њиховим родитељима ради подршке њиховом укључивању у средње школе и у школе за основно образовање одраслих (ФООО)	60.000,00
12	1.3.3	Финансирање превоза полазника и наставника ШООО	1.800.000,00
13	1.4.1.	Финансирање израде годишњег програма активности из области културе и традиције Рома	200.000,00
14	1.4.2.	Расписивање конкурса за литерарне и/или ликовне радове поводом обележавања значајнијих догађаја из ромске културе и традиције	200.000,00
15	1.4.3.	Промоција и презентација аутентичних обележја ромске националне заједнице организовањем догађаја обележавања Светског дана Рома (музика, стваралаштво, кухиња, одевање, занати и сл.)	600.000,00
16	1.4.4.	Успостављање наградног фонда ромским уметницима ствараоцима	400.000,00
17	1.4.5.	Финансирање програмских садржаја ромског културног центра	1.000.000,00
18	1.4.7.	Организација Летњег кампа „Културно богатство моје средине“ за децу и младе из различитих националних заједница на територији општине Оџаци	500.000,00
19	2.2.3	Подршка пројектима сарадње ОЦД, ШООО и НСЗ из области запошљавања лица ромске националности	2.000.000,00
20	2.2.4	Подршка за послодавце из приватног сектора који запошљавају лица ромске националности у виду финансијског подстицаја за отварање нових радних места	3.000.000,00

21	2.2.5	Додела субвенција за самозапошљавање и запошљавање	750.000,00
22	3.1.1	Израда пројектно техничке документације за атмосферску канализацију у улици Бранко Радичевић	350.000,00
23	3.1.2	Израда главног грађевинског пројекта за санацију и адаптацију стамбених објеката	1.500.000,00
24	3.1.3	Финансирање трошкова у вези са издавањем свих потребних дозвола у оквиру пројекта за санацију и адаптацију грађевинских објеката	300.000,00
25	3.1.5	Суфинансирање пројекта ИПА 2018	16.000.000,00
26	3.2.1	Анализа стања потреба ромских становника за санацију и адаптацију стамбених објеката	300.000,00
27	3.2.2	Финансирање трошкова текућег одржавања стамбених објеката социјалног становање у којима живе Роми	1.500.000,00
28	3.2.3	Изградња стаза унутар парцела у насељима којима су изграђени стамбени објекти за социјално становање	3.000.000,00
29	3.3.1	Едукација и анимирање ромског и осталог становништва у ромским насељима о начинима одржавања животног окружења	300.000,00
30	3.3.2	Финансирање пројекта заједничких акција ромског и осталог становништва из области комуналног уређивања	600.000,00
31	4.1.1	Едукација родитеља у ромским насељима о значају вакцинације	450.000,00
32	4.1.2	Едукација у школама за ромске ученике о репродуктивном здрављу, превенцији раних бракова и трудноћа	450.000,00
33	4.1.3	Информационо - едукативне радионице у ромским насељима о прехранбеним и хигијенским навикама и епидемиолошким опасностима и заштитним мерама	300.000,00
34	4.1.4	Истраживање потреба за укључивањем ромске деце у спортске активности	150.000,00
35	4.1.5	Финансијска подршка укључивању ромске деце у организоване спортске активности (чланарине, превоз и сл.)	900.000,00
36	4.2.1	Суфинансирање и финансирање медикамената	3.300.000,00
37	4.2.2	Обезбеђивање хигијенских пакета	600.000,00
38	4.2.3	Обезбеђивање пакета за храну	3.000.000,00
39	4.2.4	Финансирање израде личних документа (здравствених књижица, личних карата)	300.000,00
40	5.1.2	Саветодавно едукативне услуге ради подршке реинтеграцији и социјализацији повратника (младих и одраслих) из казнено-поправних установа	450.000,00
41	5.1.4	Едукативне радионице за Ромкиње на тему превенције насиља у породици	450.000,00
42	5.2.1.	Радионице са децом ради информисања и превенције вршњачког насиља	450.000,00
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из буџета ЈЛС	50.860.000,00

Одлуком о буџету општине Оџаци, у наредним годинама важења овог локалног акционог плана, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Донације од иностраних земаља - извор 05;
- Донације од међународних организација - извор 06;
- Трансфере од других нивоа власти - извор 07;
- Добровољне трансфере од физичких и правних лица - извор 08.

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са ознаком "донаторска средства", односно у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из донаторских средстава у периоду 2021-2023. године
1	1.3.4	Финансирање набавке материјала и дидактичких средстава за обогаћивање рада са полазницима ШООО	300.000,00
2	1.4.7.	Организација Летњег кампа „Културно богатство моје средине“ за децу и младе из различитих националних заједница на територији општине Оџаци	500.000,00
3	2.2.5	Додела субвенција за самозапошљавање и запошљавање	750.000,00
4	5.3.2	Формирање Клуба за старе	2.400.000,00
5	5.3.3	Оснаживање ромских ОЦД за рад са старијом ромском популацијом	1.100.000,00
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из донаторских средстава:	5.050.000,00

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средства, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на ромску популацију, у овом тренутку није било могуће свуда прецизно проценити (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена које се односе не само на националне мањине, него рецимо на породицу или омладину или незапослене, односно одређене социјалне групе, без прављења разлике по националној припадности).

Будући да је спровођење неких активности планирано за више година (почев од 2021. године) и да је при том, прецизно дефинисање активности условљено претходним спровођењем одређених анализа, прикупљањем података/стварањем базе података или процена, буџетирање је морало бити одложено за период након што поменуте процене буду спроведене, а њихови резултати доступни као полазна основа за креирање даљих реформских корака, па и буџетирања. Ако се томе додају и одређена ограничења у погледу оскудних статистичких и других пратећих података везано за ову специфичну проблематику, питање буџетирања обима финансијских средстава представљало је прилично комплексан и захтеван посао.

Комплексност буџетирања се везује и за постојећи механизам социјалне заштите на нивоу општине Оџаци, усклађен са релевантним законским прописима, а који се спроводи у складу са следећим нормативно - правним актима донетим од стране Скупштине општине Оџаци:

1) Одлука о правима у социјалној заштити из надлежности општине Оџаци

Наведеном Одлуком утврђују се права грађана општине Оџаци на услуге социјалне заштите и мере материјалне подршке, поступци за остваривање права, права и обавезе корисника социјалне заштите, финансирање социјалне заштите. Права на социјалну заштиту обезбеђују се пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком. Средства за обезбеђивање права на услуге социјалне заштите обезбеђују се из буџета општине, путем донација, уступањем имовине, односно из наменских трансфера буџета РС у складу са чланом 207. Закона о социјалној заштити¹⁴ и Уредбом о наменским трансферима у социјалној заштити¹⁵

Услуге социјалне заштите су активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика неповољних животних околности, односно стварања могућности да самостално жибе у друштву. Општина Оџаци обезбеђује следеће услуге социјалне заштите, а поступак за коришћење услуге спроводи надлежна служба Центра за социјални рад Оџаци:

1. Дневне услуге у заједници

- Помоћ у кући за одрасла и старија лица
- Дневни боравак
- Лични пратилац детета ученика

2. Услуге смештаја

- Привремени смештај у прихватилиште за жртве насиља у породици
- Социјално становање у заштићеним условима

3. Услуга подршке за самосталан живот

- Персонална асистенција

4. Саветодавно-терапијске и саветодавно-едукативне услуге

- Саветодавно терапијске услуге
- Социјално едукативне услуге

Облици материјалне подршке ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености корисника о чијем се обезбеђивању стара општина Оџаци су:

1. Материјална подршка у новцу

- 1.1. једнократна новчана помоћ
- 1.2. трошкови сахрањивања
- 1.3. социјално укључивање корисника једнократне новчане помоћи

2. Материјална подршка у натура

- 2.1. набавка пакета хране, хигијене, огрева, одеће и обуће
- 2.2. опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу
- 2.3. накнада трошкова превоза корисника и пратиоца приликом смештаја у установу социјалне заштите или другу породицу

¹⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 24/2011

¹⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 18/2016

2.4. новогодишњи пакетићи за децу корисника НСП и децу из осетљивих група са територији општине Оџаци

Разносврстност нормираних права и услуга у области социјалне заштите указује на висок ниво посвећености општине и његових органа за побољшање статуса најугроженијег слоја локалног становништва. Карактеристични облици коришћења права од стране ромске популације у општини Оџаци из наведене Одлуке која је на снази су једнократне помоћи (прибављање личне документације ради прибављања права у области социјалне заштите, набавка лекова и медицинских помагала). Такође, од стране Рома и Ромкиња користи се право на материјалну подршку у виду огрева, пакета хране и хигијене. Утврђивање и начин признавања права регулисани су посебним правилником о нормативима и стандардима, а према појединим врстама услуге и материјалним давањима.

2) Одлука о финансијској подршци породици са децом и побољшању услова за задовољење основних потреба деце при образовању и васпитању

На основу Закона о финансијској подршци породици са децом ("Сл. гласник РС", бр. 113/2017 и 50/2018), Закона о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др. закон, 95/2018 – др. закон и 10/2019), Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) и Закона о друштвеној бризи о деци ("Сл. гласник РС", бр. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/2001, 16/2002 - др. закон, 62/2003 - др. закон, 64/2003 – испр. др. закона, 101/2005 - др. закон, 18/2010 - др. закон и 113/2017) општина Оџаци обезбеђује додатну подршку породицама са децом (укључујући и ромску популацију), и то путем доношења и спровођења предметне Одлуке. Право на финансијску подршку у циљу подстицања рађања деце обухвата:

- Право на једнократну новчану помоћ за новорођено дете – родитељски додатак за свако рођено дете,
- Право на једнократну новчану помоћ за рођење близанаца и рођење тројки,
- Право на бесплатну ужину,
- Право на једнократну помоћ породици у лечењу деце.

Имајући у виду спектар права на предметне новчане помоћи и права на бесплатну ужину, можемо закључити да одређени број деце, односно породица, корисника овог права, су заправо припадници ромске националне мањине.

3) Одлука о основној и додатној подршци детету и ученику

Одлуком су утврђена права на основну подршку детету и ученику са пребивалиштем на територији општине у области предшколског, основног и средњег образовања, све у складу са Законом о основама система образовања и васпитања¹⁶ и Законом о финансијској подршци породици са децом¹⁷.

Основна подршка детету и ученику обухвата:

1. превоз деце и њихових пратилаца ради похађања припремног предшколског програма на удаљености од два километра,
2. превоз ученика основне школе на удаљености већој од четири километара,

¹⁶ „Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019

¹⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 113/2017 и 50/2018

3. превоз, смештај и исхрана деце и ученика са сметњама у развоју, без обзира на удаљеност места становања од школе,
4. накнада и регресирање трошкова боравка у предшколској установи „Полетарац“ Оџаци.

Додатна подршка детету и ученику обухвата:

1. превоз наставника, деце и ученика са сметњама у развоју ради пружања индивидуалних третмана,
2. превоз пратиоца деце и ученика са сметњама у развоју,
3. превоз ученика средњих школа,
4. право на рефундацију трошкова смештаја ученика средњих школа,
5. превоз ученика Школе за основно образовање одраслих,
6. обезбеђивање бесплатне ужине и исхране ученика у продуженом боравку.

Регресирање трошкова превоза признаје се у висини коју одређује Општинско веће својим закључком, док за децу из породица које су корисници новчане социјалне помоћи или су без родитељског старања трошкове превоза од места становање до седишта школе (свакодневно путовање и путовање викендом) у целости обезбеђује општински буџет. Такође, превоз ученика Школе за основно образовање одраслих који станују на територији насељених места обезбеђује се бесплатан превоз до навршених 18 година живота. Можемо констатовати да у делу остваривања права на предметне подршке у одређеном броју корисника учествују ромска деца са територије општине Оџаци.

4) Одлука о условима и начину стипендирања студената дефицитарних струка са пребивалиштем на територији општине Оџаци

Одлуком су уврђени услови, критеријуми и поступак стипендирања студената, чије се школовање финансира из буџета Републике Србије, у високошколским установама чији је оснивач Република Србија. Средства за оставаривање права се обезбеђују буџетом општине. Критеријуми за избор стипендиста су дефинисани члановима од 6. до 9. Одлуке, али нису примењени блажи критеријуми за оцену кандидата, који би били примерени статусу остеливних друштвених група, а према члану 4. Закона о ученичком и студентском стандарду¹⁸.

За реализацију мера које су предвиђене претходним Одлукама обезбеђују се средства у буџету општине Оџаци. Одлуком о буџету општине за 2020. годину, у години у којој се израђује Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Оџаци за период 2021-2023. годину, укупан износ издвајања за накнаде за социјалну заштиту из буџета на економској класификацији 472 иноси 51.200.860,00 динара, односно 4,24% свих расхода и издвајања у текућој години. Овај податак није свеобухватан, имајући у виду да одређену величину финансијских средстава општина издваја за права и услуге предвиђених нормативно - правним актима, а да планирање расхода не врши на нивоу економске класификације 472 – накнаде за социјалну заштиту из буџета. Реалнију слику издвајања за социјалну заштиту налазимо у функционалној класификацији расхода према Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем, према којем:

- за функцију 010 – болест и инвалидности издвајају се средства у висини од 19,11 милиона динара за дотације ОЦД које се баве лицима са инвалидитетом, затим за уговорене услуге,

¹⁸ „Сл. гласник РС“, бр. 18/2010, 55/2013, 27/2018 – др. закон и 10/2019

- за функцију 040 – породица и деца се издвајају средства у висини од 14,16 милиона динара за сврхе према Одлуци о финансијској подршци породици са децом,

- за функцију 070 – социјална помоћ угроженом становништву неklasификованом на другом месту се издвајају средства у висини од 27,05 милиона динара, где припадају сва финансирања према и Црвеном крсту и средства за спровођење усвојеног ЛАП за Роме у 2020. години.

- за функцију 090 – социјална заштита неklasификована на другом месту издвајају се средства у висини од 18,88 милиона динара, са које се финансирају једнократне помоћи и други облици помоћи, односно услуге за саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге.

Према функционалној класификацији расхода укупна издвајања општине у 2020. години износе 79,2 милиона динара, док су сва издвајања према програмској класификацији у програму 11 – Социјална и дечија заштита износи 108,1 милиона динара, јер одређена права се видентирају у функционалној класификацији 980 – Образовање неklasификовано на другом месту – за права према ученицима по основу 2 општинске одлуке.

За мере које су предвиђене напред наведеним Одлукама, а путем којих се делом обезбеђују и средства за социјално укључивање Рома и Ромкиња на подручју општине Оџаци, потребно је и даље издвојити средства у буџету општине – у току спровођења трогодишњег ЛАП-а, најмање у вредностима досадашњих апропријација према буџету за 2020. годину.

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, **подразумева њихово буџетирање путем Одлуке о буџету општине у периоду спровођења акционог плана, дакле у периоду од 2021-2023, у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње.** У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати **као програмску активност** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

Имајући у виду праксу буџетирања средстава за побољшање статуса и инклузију Рома и Ромкиња у даљем спровођењу и буџетирању локалног акционог плана у 2021. години треба користити програм 11 – Социјална и дечија заштита, програмску активност 0901-0001 – Једнократне помоћи и други облици помоћи, функцију 070 – Социјална помоћ угроженом становништву, неklasификована на другом месту и апропријације према потребама усвојеног локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња а према контном оквиру за буџетски систем.

У наредним годинама спровођења локалног акционог плана, дакле у 2022. и 2023. години, према посебним циљевима предвиђених овим ЛАП треба планирати буџетирање активности у складу са принципима програмског буџетирања, расходе треба предвиђати у програмима 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11. и 12. према одговарајућим програмским активностима, односно пројектима у зависности од њиховог карактера (континуирана активности или временски ограничен пословни подухват).

7. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Када је дефинисан Акциони план са свим својим обавезним елементима, потребно је успоставити одговарајући оквир за спровођење АП, за праћење његовог спровођења, вредновање учинака и систем извештавања, односно прецизирање рокова у којима се праве извештаји, лица одговорних за извештавање о спровођењу ЛАП-а, рокова и лица задужених за вредновање учинака и извештавање о њиховој остварености. Овај оквир је неопходан ради повећања ефикасности у спровођењу и вероватноће постизања постављених циљева.

У општини Оџаци је Решењем председника општине о именовану радне групе за израду и имплементацију ЛАП-а 2016-2020. година, за сваку од области инклузије која је анализирана формирана радна група. За потребе креирања оквира за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање за ЛАП за период 2021-2023. година, поред постојећих, биће формирана и радна група за социјалну заштиту. Стручне, административне и друге послове за потребе радних група обавља Одељење за друштвене делатности Општинске управе Оџаци у оквиру којег је Канцеларија за инклузију Рома у којој је ангажован координатор за ромска питања. Задаци радне групе су да прати спровођење планираних активности и извештава Скупштину општине о постигнутим резултатима, да сугерише евентуралне измене, да предлаже приоритетне пројекте, да предлаже буџет за сваку наредну годину и да редовно информише јавност о процесу имплементације.

Поступак праћења спровођења планираних активности из ЛАП-а се односи на праћење спровођења конкретних активности, рокова, финансијску реализацију, испуњености показатеља учинака дефинисаних за сваку меру, па самим тим, на посредан начин, и праћење испуњености посебних циљева.

Формат самог акционог плана садржи информације о носиоцима активности и мера који имају одговорност за спровођење мера и активности, односно за постизање посебних циљева. Према посебним циљевима, одговорност за спровођење мера и активности имају:

Циљ	Носиоци	Партнери
За Посебан циљ 1:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности	Мобилни тим, ПУ Пчелица, основне школе, средње школе, ШООО, НСЗ, ОЦД
За Посебан циљ 2:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности	Мобилни тим, НСЗ, ОЦД
За Посебан циљ 3:	Општина Оџаци, Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне и имовинско-правн послове	ОЦД, Канцеларија за ромска питања, Мобилни тим,
За Посебан циљ 4:	Општина Оџаци, Канцеларија за ромска питања	ОЦД, Дом здравља, Мобилни тим, Спорски клубови, Здравствена медијаторка
За Посебан циљ 5:	Општина Оџаци, Одељење за друштвене делатности и Канцеларија за ромска питања, ЦЗСР	ЦЗСР, ОЦД, здравствена медијаторка, Канцеларија за ромска питања, Мобилни тим,

Праћење спровођења акционог плана (мониторинг) је континуирана активност за коју је у општини Оџаци за потребе претходног акционог плана била задужена Канцеларија за ромска питања, као и тематске радне групе, који су чинили део механизма за извештавања и комуникацију између кључних актера и доносиоца одлука.

Праћење спровођења подразумева да су успостављени механизми и процедуре за:

- комуникацију између чланова радних група;
- прикупљање података и размену информација о току реализације пројеката,
- сарадњу код отклањања уочених препрека у реализацији пројеката
- информисање доносиоца одлука и јавности о току реализације пројеката из ЛАП-а
- припрему годишњих и трогодишњих извештаја.

За потребе праћења спровођења активности из ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година, препорука је да се на иницијативу Одељења за друштвене делатности, најмање једном годишње одржи састанак свих заинтересованих страна и учесника у реализацији активности.

Вредновање учинака (евалуација) је периодична активност која подразумева оцену релевантности односно значаја, ефикасности, ефективности и одрживости циљева постављених акционим планом у циљу његовог процењивања и евентуалног кориговања тј. усклађивања са евентуалним новонасталим околностима.

Вредновање учинака се спроводи путем показатеља који су у ЛАП-у дефинисани на нивоу циљева и мера и оно се спроводим путем:

- Ex ante анализе – анализа током периода важења ЛАП-а. Препорука је да се ова анализа уради на половини периода имплементације, дакле након 18 месеци од усвајања ЛАП-а и да буде урађен од стране спољних експерата.
- Ex post анализе – анализа након истека периода важења ЛАП-а. Препорука је да се ова анализа уради од стране спољних експерата, најкасније шест месеци од истека периода важења.

Налази ових анализе су подлога за даљи процес планирања социјалног укључивања Рома и Ромкиња у општини Оџаци.

За процес праћења и вредновања учинака важан елемент чине извештаји о реализацији ЛАП-а и потребно је установити динамику и носиоце у процесу извештавања.

Процес извештавања

Начелник/ца Одељења за друштвене делатности ће у сарадњи са Координатором за ромска питања припремити образац за извештај који ће у најкасније до 31. јануара наредне године доставити координаторима сваке појединачне радне групе. Координатор радне групе ће са својим партнерима прикупити податке и саставити извештај о реализацији активности из своје области. Начелник/ца Одељења за друштвене делатности ће на основу извештаја за сваку област саставити јединствен финални годишњи извештај. **Финални годишњи извештај о реализацији активности из ЛАП за инклузију Рома и Ромкиња у општини Оџаци за период 2021-2023. година за претходну годину се доставља Општинском већу најкасније до 31. марта наредне године за претходну годину.**

Трогодишњи извештај о реализацији активности из ЛАП за инклузију Рома и Ромкиња у општини Оџаци за период 2021-2023. година доставља се најкасније до 31. марта 2024. године и усваја га Скупштина општине Оџаци.

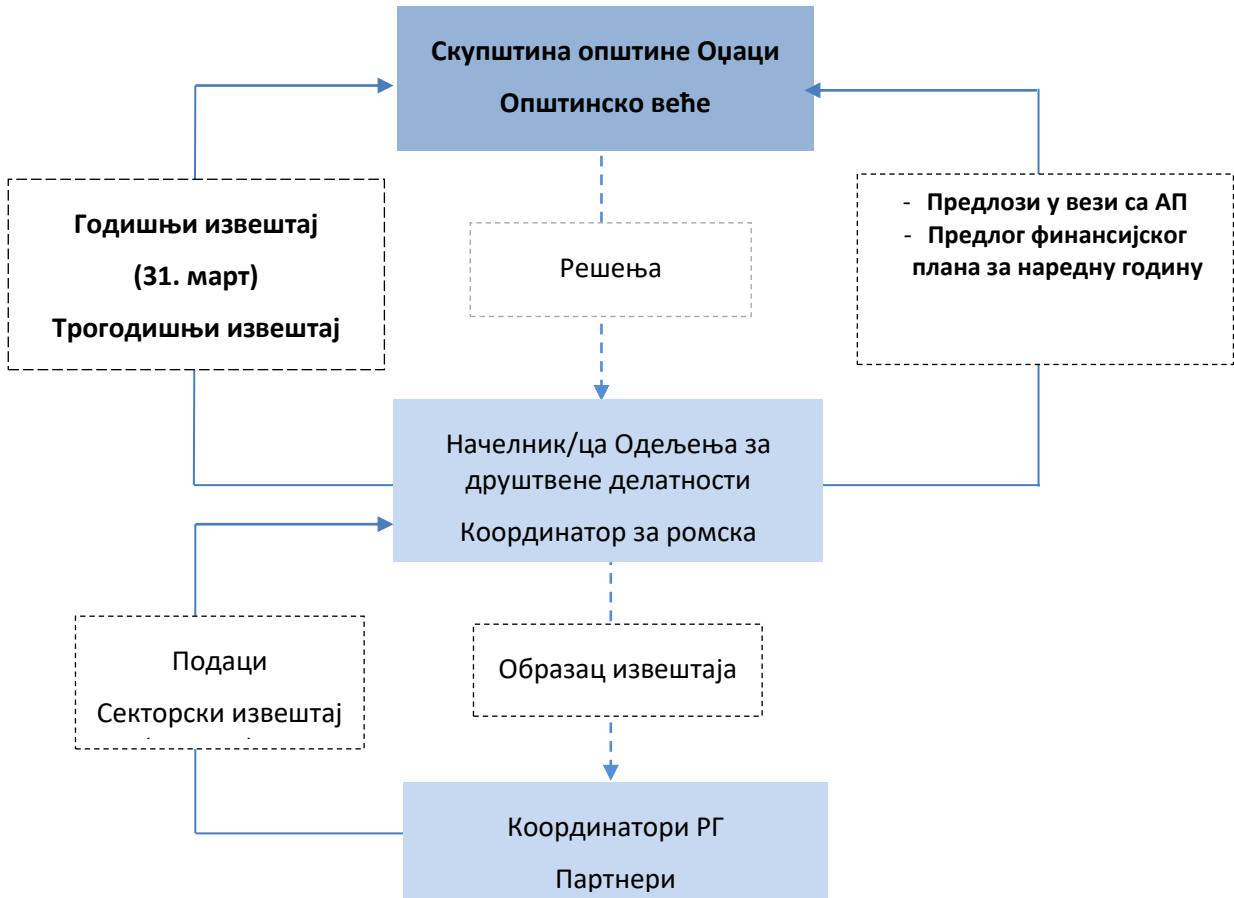
Одговорност за припрему свих извештаја има начелник/ца Одељења за друштвене делатности.

	Годишњи извештај	Трогодишњи извештај
Одговорност за израду	Начелник/ца Одељења за друштвене делатности Општинске управе Оџаци	Начелник/ца Одељења за друштвене делатности Општинске управе Оџаци
Рок за доставу података од стране координатора РГ и партнера	31. јануар наредне године	31. јануар 2024. године
Рок за доставу извештаја	31. март наредне године	31. март 2024. године

Према Закону о планском систему РС, извештај о резултатима спровођења акционог плана нарочито треба да садржи:

- Назив документа јавне политике на који се односи,
- Област планирања и спровођења коју покрива,
- Информације о учинцима током спровођења – подаци о стварно постигнутим учинцима у односу на показатеље дефинисане АП, и то у односу на показатеље ефеката на нивоу општег циља, показатеље исхода на нивоу посебних циљева и показатеље резултата на нивоу појединачних мера,
- Информације о томе да ли су активности из АП реализоване на начин и у року предвиђеним акционим планом и ако нису шта је разлог за то,
- Ако није реч о финалном извештају, овај извештај треба да садржи и информације о томе на који начин и којом динамиком ће пропусти у спровођењу бити исправљени, као и да ли се планира измена мера и активности и када ће се измене АП ит тог разлога поднети на усвајање.

Схема процеса комуникације актера и процеса извештавања

8. КОРИШЋЕНЕ СКРАЋЕНИЦЕ

Скраћеница	Значење
АПЗ	Активна политика запошљавања
БПП	Бесплатна правна помоћ
ЕУ	Европска унија
ЗЗ	Здравствена заштита
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈЛС	Једница локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
КРП	Канцеларија за ромска питања
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Нишу у периоду 2021-2023
ЛКТ	Локално међусекторско координационо тело
МТ	Мобилни тим
НВО	Невладине организације
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОДД	Одељење за друштвене делатности
ОУ	Општинска управа
ОЦД	Организација цивилног друштва
ОШ	Основна школа
ПА	Педагошки асистент
ППП	Припремни предшколски програм
РГ	Радна група за израду локалног акционог плана
РС	Република Србија

СКГО	Стална конференција градова и општина
СШ	Средња школа
ФООО	Функционално основно образовање одраслих
ЦЗСР	Центар за социјални рад
ШООО	Школа за основно образовање одраслих

9. Прилози уз Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година

У прилогу овог документа налази се Решење о образовању радне групе за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Оџаци за период 2021-2023. година.